

Školní vzdělávací program

Otvíráme vrátka do života
2024-2026

Zpracovatel programu: Marcela Šulcová

Projednáno na pedagogické radě dne 28.8.2024.

Číslo jednací MŠŠp 296 /2024

Platnost dokumentu od 1.9.2024

Obsah:

1.	Identifikační údaje	3
2.	Obecná charakteristika školy (lokalita, charakter a specifika budov)	3-4
3.	Podmínky vzdělávání	4-22
	3.1 Věcné podmínky	4-5
	3.2 Životospráva	5-7
	3.3 Psychosociální podmínky	7-8
	3.4 Organizace chodu	8-9
	3.5 Řízení mateřské školy	10-22
	3.5a Řídící a kontrolní systém	10-11
	3.5b Informační systém	12-16
	3.6 Personální a pedagogické zajištění	17
	3.7 Spoluúčast rodičů (partnerské vztahy s rodiči)	17-19
	3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	19-21
	3.9 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	21
	3.10 Vzdělávání dětí nadaných	21
	3.11 Vzdělávání dětí od dvou do tří let	22
4.	Organizace vzdělávání	23-25
	4.1 Umisťování dětí	25
	4.3 Činnosti, u kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelek	25
	4.4 Přijímání dětí	26
	4.5 Individuální vzdělávání	26-27
	4.6. Distanční vzdělávání	
5.	Charakteristika programu	28-38
	5.1 Koncepční záměry, filozofie školy	30-35
	5.2 Projekt Život v přírodě	35-36
	5.3 Projekt Procházka dopravní výchovou	36-37
	5.4 Projekt Všichni spolu	37-38
	5.5 Předškolákův rok	38
6.	Vzdělávací obsah	39
	6.1 Propojení školního a třídního kurikula	39-41
	6.2 Souhrn integrovaných bloků – podtémat	41-42
	6.3 Podtéma Chceme být zdraví aneb, kdo se směje, nepotřebuje doktora	42-43
	6.4 Podtéma Děláme svět lepší aneb i já mohu pomoci.	43-44
	6.5 Podtéma Spolu je nám dobře, aneb nejsem na světě sám	45-46
	6.6 Podtéma Poznáváme sami sebe, aneb vím, kam patřím	46-47
	6.7 Podtéma Objevujeme svět pro život, aneb umím se dívat kolem sebe	47-49
7.	Evaluační systém a pedagogická diagnostika	49-52
	7.1 Hodnocení	49-50
	7.2 Evaluace	50-51
	Přílohy	

1. Identifikační údaje

Název	Mateřská škola Špičák, Česká Lípa, Zhořelecká 2607, příspěvková organizace
Adresa sídla	Zhořelecká 2607, 470 06 Česká Lípa
Právní forma	příspěvková organizace
Identifikační číslo organizace	00 831 298
Identifikátor zařízení	600 074 331
Telefon do sídla školy	487 523 495
E-mail do sídla školy	msspikak@msspikak.cz
Internetové stránky	www.msspikak.cz
Datová schránka	hszxdp3
Zřizovatel	Město Česká Lípa
Ředitelka školy	Marcela Šulcová
Zástupkyně ředitelky	Eva Vítková
Kapacita celé školy	430 dětí
Počet vzdělávacích míst	4 (Brněnská, Na Výsluní, Východní, Zhořelecká)
Mateřská škola poskytuje služby	Školní jídelny ve všech vzdělávacích místech
Název školního vzděl. programu	Otvíráme vrátka do života

2. Obecná charakteristika školy

velikost školy:

	kapacita	Počet tříd podle kapacity	Počet tříd zpravidla	Počet pracovníků zpravidla	Z toho pedagog. zpravidla
Brněnská	100	4	4	13	8
Na Výsluní	140	4	2	5	3
Východní	80	3	3	12	6
Zhořelecká	100	4	4	17	9
celkem	420	15	13	47	26

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází na největším českolipském sídlišti Špičáku. Sídliště je pojmenované dle dominantního kopce, pod kterým se nachází. I jméno mateřské školy je právě odvozeno od tohoto kopce Špičáku, který dodává místní krajině konkrétní punc.

Školu tvoří čtyři pracoviště, která jsou od sebe v docházkové vzdálenosti 5-10 minut. Na sídliště jezdí městská hromadná doprava, je tu i základní škola, městská knihovna a víceleté gymnázium.

Charakter a specifika budov:

Všechny čtyři budovy jsou zrevitalizované. Jsou to jednopodlažní, zateplené budovy sídlištního typu, z let 1985 – 1987. V MŠ Na Výsluní i v MŠ Východní je vnitřní rekuperační. Každá mateřská škola má vlastní kuchyň, zahradu se vzrostlými stromy, zahradními altány a s dětskými zahradními prvky. V MŠ Brněnská je keramická pec, v MŠ Východní je sauna pro děti.

Historie:

Mateřská škola Špičák vznikla rozhodnutím zastupitelstva Města Česká Lípa usnesením č. 326/04 ze dne 25. února 2004.

K 30. červnu 2004 byly vyřazeny ze sítě škol: příspěvková organizace Mateřská škola Česká Lípa, Brněnská 2599; Mateřská škola Sluníčko Česká Lípa, Východní 2737 a Mateřská škola Klubíčko Česká Lípa, Zhořelecká 2607.

K 1. červenci 2004 byla provedena změna v zařazení do sítě škol u Mateřské školy Česká Lípa, Na Výsluní 2893 na Mateřská škola Špičák, Česká Lípa, Na Výsluní 2893, příspěvková organizace.

Tato příspěvková organizace přebrala veškerá práva a povinnosti vztahující se k rušeným příspěvkovým organizacím, které se od 1. července staly jejími součástmi.

S účinností od 1. září 2006 došlo ke změně v zápisu ve školském rejstříku. Pojmenování dosavadních odloučených pracovišť se formuluje na „místa poskytovaného vzdělávání“ a mění se ulice sídla mateřské školy. Nově celý název školy zní:

Mateřská škola Špičák, Česká Lípa, Zhořelecká 2607, příspěvková organizace

3. Podmínky vzdělávání:

3.1 Věcné podmínky

a) Prostory třídy a školy:

Budovy viz výše charakteristiky budov

Kuchyně

Ve všech budovách je vybavená kuchyně, ke každé třídě přiléhají kuchyňky na výdej jídel. Vybavení a uspořádání kuchyní odpovídá hygienickým normám. Jsou zde nerezové stoly, nádobí. Ve všech kuchyních byla vyměněna kamna, odvětrávání. Ve výdejních kuchyňkách jsou myčky nádobí. V každé budově jsou nákladní jídelní výtahy.

Vybavení tříd

Třídy jsou dostatečně velké a odpovídají počtu dětí. Rozestavením nábytku jsou vybudovány prostory pro různé činnosti – herna, jídelna, ložnice. Postupnou výměnou došlo k obnově nábytku tak, aby vyhovoval evropským bezpečnostním a hygienickým parametrům. Všude jsou stoly a židličky ve třech velikostech. Vnitřní vybavení odpovídá požadavkům na dostupnost, účelnost a variabilitu. Hračky a pomůcky jsou smysluplně uspořádány tak, aby je děti mohly volně používat a vyznaly se jejich uložení. Hračky a didaktické pomůcky jsou průběžně doplňovány. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovému i individuálním činnostem dětí. Jsou pořízeny doplňkové kusy nábytku na námětové hry dětí. Ve třídách je

dětem volně přístupné tělovýchovné nářadí. Učitelky disponují notebooky pro výukové programy dětí a pro svou pedagogickou dokumentaci. V MŠ v Brněnské ulici je keramická pec, kterou využívají i ostatní vzdělávací místa a výuková interaktivní tabule. V MŠ Východní je interaktivní výuková tabule, sauna. V MŠ Zhořelecká je interaktivní výukový koberec. V MŠ Na Výsluní je interaktivní výukový Magicbox, tělocvična s tělocvičným nářadím i náčiním, kterou využívají všechna vzdělávací místa MŠ Špičák.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy jsou pravidelně kontrolovány, probíhají revize zařízení, jsou splněny bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů.

Zahrady

Ke všem budovám přiléhají školní zahrady. Všechny jsou osázené stromy a keři.

V Brněnské a ve Zhořelecké jsou z prostředků norských fondů zabudovány sestavy z akátového dřeva, ostatní dřevěné a plastové zahradní prvky. V MŠ Brněnské je lanová pyramida a kolotoč. V MŠ Zhořelecká se bude budovat lanové centrum. V MŠ Na Výsluní jsou hrací prvky také z akátového dřeva a další dřevěné a plastové herní prvky, bude se zde budovat prolézací věž. V MŠ Východní jsou pružinové houpačky, můstky a věž se skluzavkou. Ve Východní byla vybudována z grantu Společnosti Ondřeje Dejmala bylinková zahrádka. Nachází se zde chodníček poznání, živý domeček z vrbového proutí, hmyzí domečky.

Stromky našich lesů byly vysázeny na zahrady v MŠ Východní a v MŠ Zhořelecké. Pro MŠ Východní jsme od Městských lesů Česká Lípa, získali darem informační tabuli a další stromy na ostatní školní zahrady.

Zahrady jsou pravidelně sekány a oploceny. Písek v pískovištích je měněn nebo doplňován, všechna pískoviště jsou zakryta. Sedáky pískovišť byly vyměněny ve Zhořelecké a Brněnské za plastové, jsou vyměněny dřevěné sedáky a plachty v MŠ Na Výsluní a v MŠ Východní. Vybavení zahrad je průběžně doplňováno, opravováno a probíhají pravidelné revize.

3.2 Životospráva:

a) Rytmický řád života a dne (*zásada škol podporujících zdraví*)

Mateřská škola má stanovená a dodržuje taková rámcová pravidla uspořádání života a dne, která zabezpečují rytmičtý řád a umožňují učitelce uspokojování individuálních potřeb dětí, pružné rozhodování, vzájemnou informovanost a komunikaci s rodiči. Jde nám o uspokojení základních psychických potřeb, mezi které patří potřeba určité stálosti, řádu a smyslu v podnětech, ale i potřeba svobody, mít volbu.

Uspořádání života a dne z hlediska zdravé životosprávy:

- dostatek příležitostí k uplatnění spontánního pohybu a ke spontánní hře, nejen na zahradě, ale i v interiéru.
- dostatečná délka pobytu venku, vliv ročních období, možnosti delšího pobytu venku apod.
- dodržování intervalu mezi jídly, uspokojování fyziologických potřeb dětí (*jídlo, pití, použití WC*).
- délka odpoledního spánku a odpočinku podle individuálních potřeb dětí a jejich věku (*po konzultaci s rodiči*). Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen (po odpočinku na lůžku a poslechu pohádky) jiný klidový program.
- činnosti a jejich sled jsou vymezeny pouze rámcově tak, aby mohly být přizpůsobeny měnícím se aktuálním podmínkám.

Individuální potřeby dětí jsou projevem jejich potřeb lidských a zároveň specifických pro předškolní věk, je nutno respektovat individualitu dítěte.

Vyvážené uspořádání dne a řádu školy:

- příchod do MŠ do 8 hodin, odchod z MŠ dle aktuální situace a potřeb rodičů
- předškoláci povinné vzdělávání – od 8 hodiny nejméně do 12 hodin každodenně
- seznamování rodičů s Kurikulem ŠPZ a řádem školy, uspořádáním dne, stravovacími zvyklostmi (upozornění rodičů na psychickou náročnost vstupu dítěte do mateřské školy a nutnost pozvolné adaptace, třídní schůzky).
- stanovena smysluplná a dětem srozumitelná pravidla chodu a soužití ve skupině (společné vytváření pravidel ve třídách)
- zajištěna bezpečnost dětí
- nabídka přiměřeného množství zájmových aktivit
- respektování individuálního tempa, umožnění dokončení činnosti
- široké využití věkových zvláštností v heterogenní třídě (nikdo není vyčleněn)

b) Tělesná pohoda a volný pohyb

V mateřské škole usilujeme o to, aby děti měly dostatek volného pohybu, který příznivě působí na celkovou tělesnou a duševní pohodu, slouží k osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a vytváření zdravých životních návyků a postojů. U dítěte tak vzniká pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, radosti z pohybu, k poznávání vlastních možností, osvojování si správného držení těla, seznamování s různými druhy sportovních činností a se sportovními náčiními. Vhodně volenými aktivitami dochází k rozvíjení volných vlastností dítěte (*sebeovládání, sebedůvěra, odvaha, kognitivní schopnosti*). K podpoře zdravých návyků, pohybu a rozvíjení tělesných schopností jsou zařazovány individuální kompenzační činnosti – zdravotně zaměřené činnosti (cvičení dechová, relaxační, psychomotorická atp.), příležitostná relaxační cvičení, k rozvíjení koordinace hrubé motoriky a jemné motoriky různé formy lokomoce, ke zpřesňování senzomotorické koordinace, celkové motoriky. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, u nichž se učitelky dohodly, že je budou v třídní knize vést pod pojmem Tv chvilky. Jsou prováděny převážně skupinově, popřípadě individuálně. Jejich denní provádění doplňují další pohybové aktivity. Upřednostňujeme pohyb na čerstvém vzduchu.

Procvičujeme rozlišovací schopnosti všech smyslů, snažíme se o vytváření a upevňování hygienických, kulturních, pracovních návyků a rozvíjení sebeobsluhy. Jednotlivá pracoviště mateřské školy Špičák jsou zapojena do celoroční akce Sokola Cvičení se sokolem. Chceme více spolupracovat se ZŠ Špičák, kde bychom využili jejich stadion k dalším pohybovým činnostem.

V mateřské škole je zaveden systém ozdravného opatření.

Oblečení dětí - dvouvrstevné oblečení dětí do místnosti tj. spodní prádlo a jedna vrstva svrchního oblečení, účelné oblečení na pobyt venku, s možností odkládat oděv podle potřeby

Teplota místností: teplota vzduchu v hernách 20 °C - 22 °C, v ložnici 20 °C, teplota v umyvárně, na WC 22 °C.

Větrání - sklopné okno při venkovní teplotě do 16 °C stále otevřené, průvanem větrat pouze v době nepřítomnosti dětí.

Pobyt venku - každodenně pobyt venku. Zkrácen nebo vynechán při prudkém dešti, silném větru, teplotě pod -10 °C, inverzi, nevhodném oblečení dětí.

Tělesná aktivita

V létě celodenní pobyt venku, chodit bosky na bezpečném terénu, sprchování, na jaře a na podzim dopolední a odpolední pobyty venku na zahradě (*příznivé počasí*), cvičení venku nebo ve vyvětrané místnosti, každodenně řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity a další pohybové aktivity.

Pitný režim

Po celý den musí mít děti se možnost napít. Nabídka nápojů - neslazené nápoje, čaj, voda.

Ranní filtr

Při předání dítěte rodič ohlásí:

- výskyt infekce v rodině nebo okolí, s nímž dítě bylo ve styku
- projevy začínající nemoci v průběhu minulého dne, noci, rána (*porucha spánku, rozmrzelost, plačtivost, únava, malátnost, nechutenství, kašel, jakákoliv bolest, rýma, vyrážka, zalepená víčka, průjem...*)
- prodělaný úraz (a jeho ošetření rodiči nebo zdravotnickým zařízením).

Tyto informace zaneše učitelka do sešitu Ranního filtru. Rodiče jsou povinni informovat mateřskou školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných, závažných, skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání dítěte. U nejstarší věkové skupiny dětí je nutné ohlašovat, případně dokládat, důvody nepřítomnosti dítěte v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem. Rodiče by měli ohlašovat MŠ výskyt infekční nemoci u svého dítěte z důvodů informovanosti ostatních zúčastněných osob vyskytujících se v MŠ.

V případě mimořádných epidemiologických opatření dodržování stanovených pokynů a nařízení MŠMT, KHS.

c) Zdravá výživa (zásada škol podporujících zdraví)

Mateřská škola pečuje o zdravou výživu dětí, která zajišťuje růst a vývoj, obnovu tkání, psychickou a fyzickou výkonnost a obranyschopnost vůči vnějším i vnitřním vlivům.

Mateřská škola dbá na zajištění správné výživy dětí, která bude plnohodnotná a vyvážená, podle výživových norem, spotřebního koše. Měla by obsahovat vysoký podíl ovoce a zeleniny, zejména syrové, dostatek nízkotučných výrobků, libového masa, ryb, drůbeže, luštěnin, obilninových výrobků a vhodných tekutin. KHS pravidelně kontroluje vhodnou skladbu jídelníčku (snižování tuků, především živočišných a soli) a dodržování technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin (v chladném období teplý čaj, jinak vodu, ovocné šťávy, džusy), je zaručen fungující pitný režim s hygienickými návyky.

Mezi jídly jsou dodržovány vhodné intervaly.

Učitelky děti do jídla nenutí, snaží se respektovat individuální tempo každého dítěte.

Kuchařky se snaží o lákavou úpravu jídel, učitelky o estetické prostředí u stolování.

Je dbáno na dodržování hygienických a technologických postupů, na osobní hygienu při stolování. Děti si mohou zvolit skladbu a množství jídla. Je nepřípustné násilně nutit děti do jídla. Děti dle svých individuálních schopností, ne dle věku, jedí příborem.

3.3 Psychosociální podmínky:

(Bezpečné sociální prostředí, učitelka podporující zdraví, respekt k přirozeným lidským potřebám, věkově smíšené třídy, rozvíjení komunikace a spolupráce, spontánní hra).

Bezpečné sociální prostředí (zásada škol podporujících zdraví)

Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů. §29 zákona č.561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

K tomu, aby se všichni cítili v mateřské škole dobře, chceme vytvářet bezpečné sociální klima na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie a spolupráci mezi všemi lidmi v mateřské škole.

Vnímáme, že odlišnost národů je přínosem při poznávání jiných kultur, zvyklostí. Jsme multikulturní školou. Dbáme na to, aby atmosféra v mateřské škole byla vlídná, klidná a vstřícná. Stavíme na profesionalitě všech zaměstnanců školy.

Prostředky:

Rodičům nabízíme možnost postupné adaptace dětí na nové prostředí, osoby a situace v mateřské škole. Chápeme, že mateřská škola je první institucí, se kterou se dítě setkává a proto se snažíme v nich vyvolat pocit láskyplného, vstřícného prostředí. Snažíme se o rovnocenné postavení dětí, o respekt k individuálním potřebám dětí, o předcházení stresovým situacím. Nestavíme vizi školy na výkon, ale spíše na získání sociálních dovedností a klidnému vstupu do další etapy dítěte. Snažíme se u dětí, aby získaly sebedůvěru, sebehodnotu, sebelásku.

V mateřské škole jsou vytvořeny věkově smíšené skupiny, do tříd začleňujeme děti s odlišným mateřským jazykem. Snahou je děti s OMJ jsou zařazovat do běžných tříd v menším počtu proto, aby se začlenily do kolektivu a nevytvářely vnitřní komunity. Spíše mladším dětem pomáhají přijaté asistentky pedagoga nebo chůvy. K dětem s OMJ je snahou zajistit z projektů adaptační koordinátorky. Děti si společně vytvářejí srozumitelná třídní pravidla (jednoduché piktogramy). Pedagogický styl učitelek počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte, s pozitivním hodnocením, povzbuzováním a chválou. Učitelka se snaží být spíše „režisérem“ v průběhu celého dne. Dětem se proto dostává jasných a srozumitelných pokynů. Chceme a usilujeme o to, aby vzájemné vztahy byly vytvářené a založené na důvěře, toleranci, ohleduplnosti, zdvořilosti, solidaritě, vzájemné pomoci a podpoře. Primárním vztahem v mateřské škole je vztah mezi učitelkou a dětmi. Cílem je kvalitní vztah vytvořený na základě úcty, nedirektivního řízení, s podporou samostatnosti dětí. Stálou péčí a pozorností učitelky věnují zdravému sociálnímu rozvoji dětí, nenásilnému ovlivňování prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí). Snažíme se o zdravý psychický vývoj a odolnost dítěte s ohledem na věkové zvláštnosti.

3.4 Organizace chodu:

(Předadaptační a adaptační období, uspořádání dne, spolupráce se základní školou, začlenění do života obce).

Třídy mateřské školy jsou heterogenní, jsou zpravidla naplňovány do povolené kapacity školy (škola má od zřizovatele výjimku z počtu dětí ve třídě), v souladu s platnými školskými zákony a vyhláškami. Ve třídě jsou zpravidla děti od třech do šesti, či sedmi let. Do tříd jsou děti rozdělovány rovnoměrně podle věku, pohlaví, sourozeneckých nebo kamarádských vazeb. Snažíme se i o to, aby v každé třídě byl stejný počet dětí s odlišným mateřským jazykem. Třídy nejsou specificky zaměřené. Jednotlivá vzdělávací místa se ale profilují. MŠ Zhořelecká je zaměřením na multikulturní výchovu, MŠ Brněnská se zaměřila na dopravní výchovu, MŠ Východní na ekologii a MŠ Na Výsluní na multikulturní výchovu. Ve třídách jsou zpravidla dvě učitelky, které mají stanovené rozvrhy hodin tak, aby byla pokryta doba provozu mateřské školy. Zpravidla jsou společně v době pobytu venku, v době oběda a přípravy dětí k odpočinku. V případě konání školní akce, je rozvrh hodin upraven podle potřeby. Snahou z projektů je získání do tříd chův a asistentek pedagoga, popř. adaptačních koordinátorů. K dětem s podpůrnými opatřeními jsou z MŠMT poskytnuty finanční prostředky na asistenty pedagoga, který pracuje dle individuálního plánu vypracovaného ze ŠPZ a dle pokynů učitelky.

Předadaptační a adaptační období

Ředitelka nebo vedoucí učitelky seznamují rodiče s třídními učitelkami, uspořádáním dne, se školními prostorami, školním řádem. Vhodně upozorňují na psychickou náročnost dítěte při nástupu do MŠ. Dohodnou podrobnou adaptaci dítěte v mateřské škole ve spolupráci s rodiči. Délku adaptačního období si určují zákonní zástupci dítěte. Rodiče a děti mají možnost účastnit se slavností a pobytu venku ještě před nástupem do MŠ. Děti si mají možnost vzít z domova oblíbenou plyšovou hračku a mít ji podle potřeby u sebe. Učitelky přijímají a vítají dítě vlídně, neopomíjí ranní rozhovor s dítětem i s rodičem, nabízejí vstřícnou a trpělivou pomoc dítěti při tom, co nezvládá samostatně.

Uspořádání dne (režim dne) - běžná třída

Uspořádání dne respektuje biorytmus dětí s kolísáním denní křivky výkonu. Není detailní, a proto umožňuje učitelce, aby realizovala navozené činnosti jak ve skupinách, tak individuálně, respektovala individuální tempo dětí a umožnila dětem činnost dokončit. Denní provoz je ve všech budovách shodný. Všude se děti scházejí a rozcházejí v předem určených třídách v závislosti na rozvrhu hodin přímé výchovně vzdělávací práce učitelek. Není detailně určena činnost před a po ranní svačině. Preferujeme svačiny průběžné. Činnosti vycházející z Kurikula školy podporující zdraví se plní převážně individuálně či skupinově, frontální činnost je vysoce omezená. Děti mají možnost volby, zda se činnosti připravené a nabízené učitelkou účastní. Uvedené časy jsou zachytitelné. Je na každé učitelce, kolik času věnuje té které činnosti s ohledem na individualitu dětí ve třídě. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Vhodnou motivací, se snažíme, aby se děti zapojovaly do všech činností, pracovaly svým tempem atp. Stanovený základní denní režim může být pozměněn v případě, že to vyplývá ze školního vzdělávacího programu, či v případě výletů, exkurzí, divadelních a filmových představení, besídek atp.

6.00 hodin - Otevření mateřské školy, scházení dětí, případně snídaně donesená z domova, spontánní hry a činnosti dětí, individuální práce s dítětem.

6.30 – 9.30 hodin - Odchody do svých tříd, spontánní hry a činnosti dětí, rozvíjení podnětů nabízených učitelkou, individuální práce s dítětem, skupinová práce, popřípadě společná, komunitní kruh, tělovýchovná chvilka a činnosti vycházející z třídních vzdělávacích programů.

Od 8.15 hodin svačina průběžná nebo společná, podle zručnosti dětí samoobslužná, dostatečně dlouhá doba u společných svačin, děti při svačině mohou společensky konverzovat.

9.30 hodin - Příprava na pobyt venku, plnění programu pobytu venku, délka pobytu podle klimatických podmínek s ohledem na vhodnost oblečení dětí, náhradní činnosti v případě nepříznivého počasí ve třídě.

11.30 hodin - Příprava na oběd, oběd velikosti porce se domluví s kuchařkou (pouze k pocitu nasycení), nenutit do jídla či k dojídaní oběda, příprava na odpočinek, třídní rituály pro zklidnění dětí - vyprávění, čtení pohádek, ukolébavky, klidové činnosti a individuální práce s nespavými nebo již vyspanými dětmi, spavé děti se nechávají dospát.

14.00 hodin - I spavé děti již vstávají, svačina, pokračování v započatých činnostech dne, individuální práce s dětmi.

16.30 - Konec denního provozu.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidný program namísto odpočinku na lůžku). Nutit děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.

3.5 Řízení mateřské školy

(Řídící a kontrolní systém, informační systém, hospitační činnost, plán porad, motivace a vedení lidí, další vzdělávání pedagogických pracovníků).

Ředitelka provádí plánované i průběžné hospitace u učitelek. Snaží se o 100% kvalifikovanost učitelek. Zajišťuje a motivuje k průběžnému DVPP k prohlubování kvalifikace v pedagogických, psychologických a sociálních aspektech, rozvíjení ICT dovednostech, rozvíjení znalostí v oblasti BOZP a školské legislativy, ale i s tématy psychohygieny učitelek. Snahou je také zavést vzájemné náslechy u kolegyň k získání nových pedagogických dovedností s blížícím celého kolektivu ve všech vzdělávacích místech MŠ Špičák. V MŠ probíhají pravidelné pedagogické rady, ale i porady vedoucích učitelek, které vedou ke zkvalitnění pedagogické práce a zkvalitnění vedení i organizaci školy.

3.5.a Řídící a kontrolní systém

Zákonné normy

Ze zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v aktuálním znění, plynou kompetence **pro ředitelku školy** :

- § 5 vydává školní vzdělávací program,
- § 30 vydává školní řád,
- § 34 stanoví dobu pro podání žádostí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání,
- § 34 rozhoduje o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání do mateřské školy,
- § 35 rozhoduje o ukončení předškolního vzdělávání dítěte v mateřské škole,
- § 123 rozhoduje o snížení nebo prominutí úplaty za školní vzdělávání
- § 164 odst. (1)
 - a) rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, pokud zákon nestanoví jinak,
 - b) odpovídá za to, že škola poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v §3,
 - c) odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb,
 - d) vytváří podmínky pro inspekční činnost České školní inspekce a přijímá následná opatření,
 - e) vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - f) zajišťuje, aby osoby uvedené v § 21 (zákonní zástupci dětí) byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte,
 - g) zajišťuje spolupráci při uskutečňování programů zjišťování výsledků vzdělávání vyhlášených ministerstvem,
 - h) odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi ve škole.

§ 164 odst. (2) Ředitel školy *zřizuje* pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlédne.

Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy.

Stupně řízení

3.stupeň	Ředitelka		
2. stupeň	Zástupkyně ředitelky		
1. stupeň	Vedoucí učitelky	Hospodářka, účetní	vedoucí školní jídelny
	Učitelky, školnice, uklízečky		Kuchařky

Přijmutím ustanovení do funkce vedoucího pracovníka, pověřením a rozdělením kompetencí mezi všechny zaměstnankyně, jak pedagogické tak i provozní, se všechny přímo spolupodílí a nesou svou část odpovědnosti na organizaci a řízení školy. Tím, že škola je smíšený systém lidí a věcí, dochází vždy k podvojně záležitosti – k vedení lidí a řízení věcí.

Ředitelka preferuje techniku cílového vedení lidí. Je to způsob kooperativně participativní, který motivuje lidi, aby stále přispívali svými nápady k tomu, jak má být koncepce školy naplněna, úkoly splněny. Delegování a pověření se doplňuje, je-li třeba, neformální týmovou spoluprací, kde se ke spoluúčasti zvou nejen vedoucí zaměstnankyně, ale i zaměstnankyně jiných profesí k řešení konkrétních projektů, problémů.

Úkoly, které ředitelka řeší sama: tím je stanovení základních cílů, základní rozpočty, platové záležitosti, pohovory s lidmi, jejich hodnocení, přijímání a propouštění pracovníků, komplexní úkoly vyžadující koordinaci ze strany ředitelky apod.

Úkoly, které ředitelka může delegovat: jsou to všechny úkoly, pro které má ředitelka nejlepší předpoklady nebo zkušenosti, ale k růstu kompetentnosti spolupracovníků je může delegovat. Takové úkoly deleguje, aby se mohla orientovat na budoucnost školy a rozvoj pracovního potenciálu.

Úkoly, které ředitelka má delegovat: vše co mohou ostatní kvalitně vyřešit bez její účasti nebo její přítomnosti, vše pro co mají dostatek informací, pokynů a v zájmu školy, aby byly pružně řešeny za všech okolností.

Úkoly, které ředitelka musí delegovat: jsou to všechny dílčí úkoly, které snadno vykoná kdokoli, dokonce případně i rychleji a lépe, stejně jako úkoly přirozeně vyplývající z řídicích rozhodnutí.

Kompetence podle typu pravomocí

Statutární zástupce školy – ředitelka
Ustanovená zástupkyně ředitelky školy
Ustanovené vedoucí učitelky
Pověření ke specifickým úkonům
Pracovní náplně
Dohoda o odpovědnosti

Práva a povinnosti ředitelky jako statutárního zástupce upravují Zásady Rady města Česká Lípa č.1/2015(v aktualizovaném znění) - Řízení školských příspěvkových organizací zřizovaných městem Česká Lípa.

Do funkce zástupkyně ředitelky a vedoucí učitelky jsou ustanoveny pedagogické pracovnice. Tyto vedoucí funkce nejsou povinností plynoucí z uzavřené pracovní smlouvy a z pracovní náplně učitelky mateřské školy, jsou ustanoveny po vzájemné dohodě a přísluší za ně podle zákona příplatek za vedení.

Pověření ke specifickým úkonům je vystaveno na vedení hotovostní pokladny, na výběr úhrady stravného a úplaty za předškolní vzdělávání. Těmito úkony jsou pověřeny provozní zaměstnankyně.

Obsah pracovních náplní podle položek katalogu stanovuje nařízení vlády č. 222/2010 Sb., takto určené náplně jsou doplněné specifikovanými pracovními náplněmi.

Dohoda o odpovědnosti je uzavřena podle § 252 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce se zaměstnankyněmi, kterým z pracovní náplně plyne povinnost a možnost osobně disponovat s peněžní hotovostí, se zbožím, zásobami materiálu po celou dobu, po kterou jim byly svěřeny. Peněžní hotovost je svěřena pokladní, účetní, vedoucím učitelkám, vedoucí školní jídelny. Odpovědnost za zásoby zboží a materiálu mají vedoucí školní kuchyně a kuchařky.

Kompetence ve finančním systému

Příkazce operace	Ředitelka
Správce rozpočtu	Hospodárka
Hlavní účetní	Účetní

Rozdělení kompetencí v oblasti finanční vychází z díkce zákona č. 320/2001Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (v platném znění) a podle vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se zákon o finanční kontrole provádí a je vyvedeno ve vnitřní směrnici o finanční kontrole.

3.5. b Informační systém

Řídící, informační a kontrolní systém je velice úzce provázán. Již tím, že jsme čemukoliv přítomni, přijímáme informace a svými postoji hodnotíme. Tento systém se týká všech zaměstnankyň školy a je poplatný pro všechna vzdělávací místa školy.

Přijímání a předávání informací osobním kontaktem:

Všechny profesní skupiny se navzájem informují operativně slovně při denním styku nebo telefonicky s ostatními vedoucími pracovníci.

Ředitelka a vedoucí učitelky se navzájem informují na poradách vedení, osobně, telefonicky nebo e-mailem.

Účetní, hospodárka školy, vedoucí učitelky se navzájem informují na poradách vedení.

Ředitelka a společně všechny učitelky celé školy se navzájem informují na pedagogických radách konaných střídavě na jednom ze vzdělávacích míst.

Ředitelka nebo vedoucí učitelka a provozní zaměstnankyně příslušného vzdělávacího místa se navzájem informují na provozních poradách daného vzdělávacího místa.

Ředitelka se zaměstnankyněmi se navzájem informují na návštěvních dnech ředitelky v příslušném vzdělávacím místě.

Všechny zaměstnankyně se navzájem scházejí a informují na schůzkách FKSP.

Rodiče se zaměstnankyněmi školy se navzájem informují operativně, slovně při denním styku.

Ředitelka a zástupkyně ředitelky informují rodiče při přijímacím řízení, setkáních s rodiči, třídních schůzkách, telefonicky, mailem.

Ředitelka dostává informace na poradách se zřizovatelem, popřípadě s KÚ LK, osobním kontaktem na profesních setkáních.

Přijímání a předávání informací v písemné formě:

Všem zaměstnankyním celé školy, ať pracují ve kterémkoliv vzdělávacím místě, jsou poskytovány totožné písemné informace.

- Základní dokumenty vztahující se ke škole jsou v kopiích vyvěšeny a přístupné všem zaměstnankyním ve všech vzdělávacích místech, s výjimkou osobních spisů a platových záležitostí druhých. Dokumenty, které nejsou vyvěšené, jsou na požádání k nahlédnutí u ředitelky školy nebo u vedoucích učitelek. Ředitelka základní dokumenty posílá nejen elektronicky, ale předává je i v písemné podobě, se zápisem o předání.
- Ředitelka dostává a předává dál vzdělávacím místům zápis z porad se zřizovatelem.
- Zástupkyně ředitelky posílá do všech vzdělávacích míst zápisy z porad vedení.
- Vedoucí učitelky vyvěšují zápisy z pedagogických rad a provozních porad příslušného vzdělávacího místa.
- Zapisovatelka FKSP posílá na všechna vzdělávací místa zápisy ze schůzky FKSP.

U důležitých vybraných písemností zaměstnankyně podepisují, že s nimi byly seznámeny.

Informace trvalého charakteru směřující k rodičům jsou celoročně vyvěšeny na obvyklém místě ve školních prostorách a webových stránkách školy

- školní řád,
- organizační řád,
- směrnice o úplatě za předškolní vzdělávání,
- vnitřní směrnice úhrady stravného,
- vnitřní směrnice vyřizování stížností,
- svobodný přístup k informacím
- ochrana osobních dat dětí,
- jídelníček.

V sídle školy ve Zhořelecké ulici je ustanovena podatelna, kterou spravuje hospodárka. Služby České pošty používáme k doručení dokumentů v listinné podobě institucím, kterým je nemůžeme předat osobně v jejich podatelkách a u dokumentů, u nichž musíme mít prokazatelné, že jsme je odeslali. Máme zřízenou datovou schránku.

Přijímání a předávání informací telefonicky:

- Ze strany školy směrem k rodičům se telefonicky vyřizují pouze naléhavé případy, jako je onemocnění dětí, ověření si informací o předání dítěte apod. S rodiči jsme v denním přímém styku a tak telefon směrem k rodičům slouží jen neočekávaným situacím.
- Rodiče převážně telefonují, když omlouvají nepřítomnost dětí, která se zapisuje do notýsku k tomu určenému.
- Neposkytujeme po telefonu žádné informace o dospělých osobách a ani o dětech.
- Telefonu pevné linky i mobilních telefonů se používá k pracovním účelům mezi vedením školy, tj. ředitelka, zástupkyně ředitelky, vedoucí učitelky, účetní, hospodárka, vedoucí školní jídelny a na přímé spojení ředitelky s žádanými učitelkami.

Přijímání a předávání informací elektronicky:

Elektronická pošta je zavedena do osobního počítače ředitelky, zástupkyně ředitelky, účetní, hospodárky, všech tří vedoucích učitelek a vedoucí školní jídelny v jednom vzdělávacím místě.

Ředitelka, zástupkyně ředitelky, účetní a hospodárka všichni poštu posílají a přeposílají elektronicky i tu, kterou z důvodů zapsání do jednacího protokolu předaly osobně v listinné podobě.

K informovanosti co nejširší veřejnosti a prezentaci školy slouží zřízené webové stránky, kde uveřejňujeme fotografie dětí na základě podepsaného GDPR zákonnými zástupci.

www.msspikak.cz

Jiné aplikace pro uveřejňování fotografií dětí nepoužíváme.

Hospitační činnosti

Pod pojem hospitační činnost ředitelky mateřské školy se zahrnuje veškerá činnost ředitele, která přímo souvisí s přípravou, realizací a vyhodnocením hospitace. Patří sem zejména:

- Plánování hospitační činnosti
- Stanovení „pravidel hry“ pro výkon hospitační činnosti ve škole
- Předhospitační rozhovor
- Příprava na hospitaci
- Vlastní hospitace
- Vyhodnocení hospitace
- Pohospitační rozhovor
- Vyhodnocení hospitační činnosti

Hospitační činnost slouží **ke kontrole a hodnocení průběhu výchovně vzdělávacího procesu a je nástrojem pro přímé vedení lidí**. Hlavním smyslem a účelem hospitační činnosti je pomoci učitelům lépe překlenout problémy, se kterými se při své práci setkávají.

Hospitace v mateřské škole plní i **funkci diagnostickou**, v ideálním případě je také dobrým prostředkem sjednocování pedagogického kolektivu a vzájemné výměny zkušeností, která napomůže jejich **profesnímu růstu**. Velmi dobře může sloužit jako **prostředek** inspirace a motivace učitelů.

Hospitace v mateřské škole provádí ředitelka, popřípadě tím může delegovat zástupkyni ředitelky nebo vedoucí učitelky. Práce učitelů v mateřských školách má svá specifika, která je odlišují od práce učitelů ostatních stupňů škol. Specifika jsou daná především věkem dětí a z něho vyplývajících potřeb dětí, zejména psychohygienických. Z těchto důvodů musí zákonitě také hospitace v mateřské škole probíhat specifickým způsobem. Metodika hospitační činnosti, hospitační fáze spolu s formulářem hospitačního záznamu jsou podrobněji rozpracované a založeny jako příloha.

Ředitelkou též doporučena učitelkám ke zdokonalení své výchovně vzdělávací práci metoda “náslechů” u kolegyň ve všech vzdělávacích místech MŠ Špičák.

Plán porad

Porady vedení školy

Skupinu managementu tvoří zástupkyně ředitelky, hospodářka, účetní, tři vedoucí učitelky a vedoucí školní jídelny. Zastřešuje ji ředitelka školy.

Porady vedení se uskutečňují ve vzdělávacím místě ve Zhořelecké ulici. **Pevný termín** není dán dopředu, scházíme se podle aktuální potřeby cca 5x za školní rok. Vedoucí učitelky přenášejí informace z těchto porad všem zainteresovaným zaměstnankyním daného vzdělávacího místa.

Náplň porad:

Další rozvoj školy, školní kurikulum, evaluační činnost, prezentace školy na veřejnosti, pracovně právní problematika, platové náležitosti, právní rámce předškolního vzdělávání, rozpočet a čerpání finančních prostředků, prezentace, mimoškolní aktivity, šablony...

Pedagogické rady

Podle § 164 odst. 2 zákona č.561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání:

Ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlíží. Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy. Místem schůzek **pedagogických rad** učitelů ze všech vzdělávacích míst bude vždy jiné vzdělávací místo. Datum je dán minimálně 14 dní předem.

Náplň rad:

Kontrola plnění závěrů z minulé rady.

Zhodnocení poznatků z hospitací.

V pololetí zhodnocení připravenosti dětí na vstup do 1. třídy, stav logopedie.

Koncem školního roku bude stěžejní náplní rad evaluace a podklady pro hodnocení činnosti školy.

Učitelky účastníci se seminářů přednesou své poznatky ostatním.

Porada se s řešením aktuálních situací, vzniklých při práci s dětmi.

Výměna poznatků způsobu zpracování třídních vzdělávacích programů.

Projednají se závěry z porad ředitelky a z porad vedení.

Oblasti rámcového vzdělávacího programu a školního kurikula, o které projeví učitelky zájem. Právní rámce předškolního vzdělávání. Prohlídka příslušného vzdělávacího místa.

Plán provozních porad

Vedoucí učitelky vedou provozní porady zvlášť jen pro své vzdělávací místo a to podle skutečné potřeby. Porady s provozními zaměstnanci se konají v jejich pracovní době. Většina úkolů se dá zajistit operativně. Zápis se provede pouze, bude-li se řešit situace či problém, který je nutné mít podchycen písemně.

Náplně porad:

Provozní změny, kompetence zaměstnankyň, určení zbytku dovolených.

Zajištění úkolů BOZP a PO, plán poskytnutí ochranných prostředků.

Plán dovolených.

Podklady do kurikula v nepedagogické oblasti.

Podklady k výroční zprávě o hospodaření školy, evaluace činnosti nepedagogické oblasti.

Porady se zřizovatelem

Odbor školství MěÚ Česká Lípa svolává podle potřeby porady ředitelů českolipských mateřských a základních škol. Účastní se jich ředitelka, zástupkyně nebo ekonomka.

Mateřská škola (ředitelka školy) spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popř. i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí (školní poradenská zařízení, OSPOD atp.).

Motivace a vedení lidí

Všechny zaměstnankyně se spolupodílí na práci a dobrém jménu školy.

Kroky ředitelky k vedení a motivaci lidí

- Podpora cílového vedení lidí.
- Podpora jakéhokoliv formy dalšího vzdělávání.
- Vytváření vhodných podmínek, v rámci možností školy, k realizaci dílčích projektů.
- Podpora publikační činnosti – články do novin.
- Podpora tvorby projektů, účasti na přehlídkách, grantech apod.

Úkoly pro všechny zaměstnankyně

- Uvědomit si přednosti cílového vedení lidí.
- Zodpovědně přistupovat k cílům školy jako celku.
- Kvalitně naplňovat pověření a kompetence.
- Pěstovat potřebu celoživotního vzdělávání se.
- Učit se od kolegyň – vzájemné náslechy.

Odměňování zaměstnanců

Všechny zaměstnankyně plní zodpovědně své povinnosti dané pracovní náplní – odměněno nárokovou složkou platu.

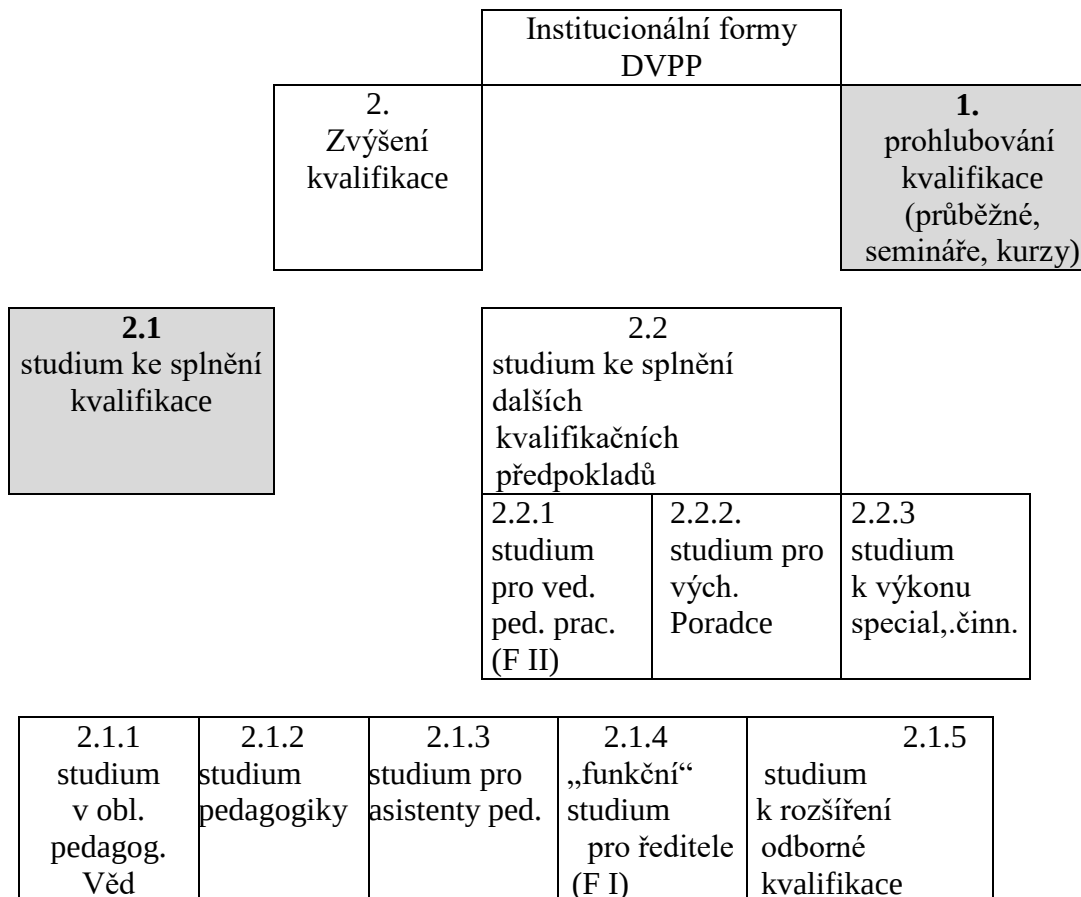
Pověřené zaměstnankyně plní zodpovědně další povinnosti dané pověřením k zastupování ředitelky – odměněno nárokovou složkou platu příplatek za vedení.

Pověřené zaměstnankyně plní zodpovědně své další povinnosti dané pověřením – odměněno nenárokovou složkou platu osobním ohodnocením nebo mimořádnou odměnou.

Všechny zaměstnankyně plní zodpovědně své povinnosti dané kompetencí v oblasti pedagogické nebo nepedagogické – kvantita a kvalita plnění se zohledňuje při posuzování nenárokové složky platu v osobním ohodnocení nebo v mimořádné odměně. Všechny zaměstnankyně provádějí měsíčně autoevaluaci, která napomáhá při určování výše mimořádné odměny, tímto si zaměstnankyně retrospektálně zhodnotí svou činnost a určí si další priority.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogických pracovníků školy probíhá podle vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů... v následujících formách a druzích:

1. Průběžné vzdělávání vedoucích k prohlubování kvalifikace

Průběžné vzdělávání tvoří obsah vzdělávání směřujícího k prohlubování kvalifikace zaměstnance ve smyslu § 230 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a § 24 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění.

Průběžné vzdělávání je realizováno vzdělávacími aktivitami vedoucími k udržování, obnovování, upevnění a doplnění kvalifikace pedagogického pracovníka.

Cílem je podpořit vzdělávací úsilí učitelů organizací odborných seminářů a vzdělávacích akcí přímo v mateřské škole školením do sboroven, nejen šetřit finanční prostředky, ale i zpřístupnit vzdělávání všem učitelkám a to i za pomoci webinářů. Zachycením a uplatňováním nových trendů ve výchově, vzdělávání a stravování, vést ke stálému rozvoji dovedností pedagogů a odborných znalostí všech pracovníků školy. Obsahem průběžného vzdělávání jsou zejména nové poznatky z pedagogických a psychologických disciplín, prevence sociálně patologických jevů, bezpečnosti a ochrany zdraví.

Hlavní formou průběžného vzdělávání je účast pedagogického pracovníka na kurzech a seminářích v minimálním rozsahu 4 vyučovací hodiny.

V souladu s ustanovením § 141a Zákoníku práce je účast na některé z uvedených forem průběžného vzdělávání, kterou pedagogickému pracovníku nařídí ředitel školy, pro tohoto pracovníka povinná.

2.1. Funkční studium pro ředitele škol (tzv. F I)

Předpoklad pro výkon funkce ředitelky školy je podle § 5 zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících splněn ustanovením § 33 téhož zákona, čímž je současná potřeba školy vyřešena. Funkční studium absolvovala ještě jedna učitelka a zástupkyně ředitelky.

Stanovení priorit

V závislosti na rozpočtových možnostech školy se stanoví následující priority a tím i pořadí realizace výše uvedených jednotlivých druhů a forem dalšího vzdělávání:

Základním parametrem jsou skutečné potřeby školy a rozpočet školy.

Pro střednědobé cíle dalšího vzdělávání v horizontu dalších let se rýsuje jedinou formou průběžné vzdělávání. V průběžném vzdělávání je těžiště dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků naší školy. Vzhledem k finanční, časové a organizační náročnosti bude účast na seminářích konaných mimo Českou Lípou pečlivě zvažována. Preferovány jsou semináře konané zdarma a on-line. Souhlas s výjezdy na vzdělávací akce mimo Českou Lípou schvaluje výhradně ředitelka školy (provázanost s cestovními náhradami). Bude-li to možné, budou lektori spíše zváni prostřednictvím akreditovaných středisek přímo do mateřské školy, s cílem dosáhnout co největšího počtu vzdělávajících se pedagogických pracovníků v daném dni.

O průběhu vzdělávání pedagogický pracovník stručně informuje ředitelku školy. Ta rozhodne, zda budou informováni další pracovníci, popřípadě předány materiály.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podrobně rozvedeno ve vnitřní směrnici, poskytování volna k samostudiu se řídí pokynem ředitelky.

Hlavní cíle dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků:

- prohlubování znalostí a dovedností v pedagogických, psychologických a sociálních aspektech pedagogické práce.
- rozvíjení ICT dovedností a znalostí
- rozvíjení znalostí v oblasti BOZP a školské legislativy
- dovednosti v oblasti psychohygieny (psychická náročnost při výkonu práce učitelky)

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všechny pedagogické pracovnice mají odbornou kvalifikaci. Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel.

Počty pracovníků pracujících v mateřské škole jsou dány výpočtem údajů PH_{max}, PH_{školy} a souvisejících úvazků pedagogů a normativů stanovených KÚ LK (kuchyň).

Krajský úřad stanoví další finanční prostředky a limity počtu zaměstnanců, a to na:

- činnost školských zařízení
- podpůrná opatření
- OON na pedagogickou práci, pokud škola nepřekročí PH_{max} nebo PH_{Amax}.

Součást objektu	PH _{školy}	PH _{max}	Rozdíl PH _{max} - PH _{školy}	Úvazky vykázané	Úvazky výsledné
MŠ	762	801	39	26	26

Snahou je zajistit překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny – viz. Roční prováděcí plán školy (rozvrh hodin).

3.7 Spoluúčast rodičů (*Partnerské vztahy s rodiči, společné akce*)

Partnerské vztahy s rodiči (zásada Škol podporujících zdraví)

Chceme být mateřskou školou, která je otevřená rodičům a dává jim zřetelně najevo, že je místem, kde jsou vítáni. Kam mohou běžně a bez obav vstupovat, hovořit o všem, co je při výchově dětí tíží nebo naopak těší.

Rodiče mají právo vidět, jak učitelka s dětmi jedná, slyšet co a jak k nim promlouvá, vstupovat tam, kam své dítě svěřují do péče. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet např. při plánování programu školy (projektové dny, společná setkání, a zahrádě mateřské školy, dětské dny).

Třídní učitelky pravidelně informují o rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. Domlouvají se s rodiči o společném jednotném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Nabízíme rodičům poradenský servis a různé osvětové aktivity v oblasti výchovy a vzdělávání, ale nezasahují do života a soukromí rodiny, snaží se neposkytovat nevyžádané rady. Snahou je citlivé, nekonfliktní jednání.

Zaměstnankyně školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech (GDPR).

Prostředky:

Vědomě a maximálně využitý efekt prvního kontaktu s mateřskou školou – zápis, předadaptační setkání.

Individuální kontakt s jednotlivci s cílem poznání rodinného zázemí dětí, což považujeme za těžiště spolupráce s rodiči.

Zlepšování komunikativních dovedností učitelek, rodičům nepřikazujeme, ale žádáme je, prosíme je, informujeme je...

Plánovité věnování se všem nově příchozím (*seznámení s prostředím, s koncepcí, právy a povinnostmi*).

Třídní schůzky ve všech vzdělávacích místech, kde učitelky vysvětlí podrobněji průběh školního roku, seznámí rodiče se Školním řádem a s ostatní dokumentací školy, s ŠVP Školy podporující zdraví. Snahou schůzky je i prolomit „bariéru“ mezi učitelkami a zákonnými zástupci, navodit přátelskou atmosféru.

Poskytování rad a konzultací rodičům v případě, že nemůžeme dítě přijmout.

Možnost výběru třídy, výběru učitelky dítětem a rodiči, pakliže je volno.

Vhodné zapojování rodičů do školních akcí.

Aktuální naplňování webových stránek školy www.msspacak.cz

Společné akce s rodiči

Celoškolní setkávání (Projekt dopravní výchovy, projekt ekologické výchovy, projekt multikultury).

Schází se skupiny dětí ze všech vzdělávacích míst, minimálně dvou. Děti aktivní, bez rodičů popř. rodiče pomocníci. Zajištění odborné veřejnosti, popř. IZS, PČR, HZS.

Společné akce (mikulášská nadílka, masopust, čarodějnice, Den dětí, rozloučení s předškoláky...)

Probíhají v každé mateřské škole zvlášť, schází se všechny děti ze všech tříd daného místa do jednoho prostoru (třída, zahrada) a oslavují v rámci svého vzdělávacího místa. Děti aktivní, rodiče pomocníci, případně aktéři, diváci.

Školkové dny (barevný, čepičkový, deštníkový,...) *Projektové dny, v rámci místa nebo třídy. Děti aktivní, rodiče vybaví děti patřičnou pomůckou, popř. se účastní jako pomocníci.*

„Mámo, táto, dívej a pojd' si hrát“ (*Podzimníček, vánoční besídka, Den matek...*)
komorní ladění, každá třída zvlášť se svými rodiči ve svých prostorách, časově nezávisle

Vystoupení umělců v mateřské škole (*divadlo, kouzelník,...*)

kompetence ředitelky, zástupkyně nebo vedoucí učitelky. Všechny děti v jednom prostoru, děti jsou posluchači, diváky.

Výpravy za poznáním (*přírodní místa, muzeum, divadlo,...*)

projektové dny mimo mateřskou školu, určená skupina dětí aktivní, rodiče mohou pomoci s doprovodem

Přítomnost rodičů při celoročních aktivitách

Spolupráce se základní školou (*zásada škol podporujících zdraví*)

Mateřská škola usiluje o součinnost se základními školami v okolí, aby tím pomohla vytvářet podmínky pro nestresující, plynulý přechod dětí z mateřské školy do školy základní.

Předpokladem úspěšného zvládnutí této změny je určitý stupeň tělesného, duševního a sociálního rozvoje dítěte. Mateřská škola připravuje rodiče na přechod dítěte do základní školy, probírá s nimi případný návrh odkladu školní docházky. Seznamuje rodiče s jejich právy a povinnostmi z hlediska zákonných norem. Zajišťuje před zápisem dětí do základní školy setkání rodičů s učiteli 1. třídy základní školy. Učitelky s dětmi navštěvují blízké ZŠ, kde se děti blíže seznamují s prostředím základní školy. Nabízí a poskytuje rodičům odbornou literaturu a časopisy k danému tématu.

Plní roli poradce, konzultanta, hovoří s rodiči předškoláků

- o školní zralosti, lateralitě, významu hry pro školáka,
- významu pravidelného denního rozvrhu, o tom, jaké samostatnosti je prvňáček schopen,
- jaké úkoly je schopen zvládnout, o pojmu zátěž a stres a další.

Výsledkem spolupráce jsou návštěvy předškoláků ve školních třídách, účast v ukázkových hodinách, účast na společných projektech.

Školáci zvou děti z mateřské školy do ukázkových hodin, na své divadelní vystoupení, hudební přehlídky, dny otevřených dveří. Přichází a pomáhají při školních slavnostech např. mikulášské, dětský den.

3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ať už jsou tyto děti vzdělávány v běžné mateřské škole, či v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola, informuje a diskutuje se zákonnými zástupci v nejlepším zájmu dítěte.

Vzdělávací nabídka

V rámci školního vzdělávacího programu je nabídka činností a příležitostí více rozpracována v třídním vzdělávacím programu s přihlédnutím k vývojovým potřebám dětí předškolního věku a zároveň i ke speciálním potřebám dětí. Vše se odehrává s ohledem na vývojová a osobní specifika dětí. Individuální i skupinová péče je prováděna **vždy formou her**.

Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby jim maximálně k jejich potřebám i možnostem vyhovovalo. Snahou všech je *vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte*, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitelka zahrnuje do svých vzdělávacích strategií **podpůrná opatření**.

Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Plán pedagogické podpory prvního stupně zpracovávají třídní učitelky, pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně IVP na základě doporučení ŠPZ.

Mateřská škola využívá podpůrné a poradenské programy na podporu začlenění cizinců - CIC, ADRA, NPI, META... V rámci dotačních programů jsou dětem s OMJ nápomocni s adaptací na mateřskou školu adaptační koordinátorky a asistentky pedagoga. Pracují na základě nastavení podpůrného opatření třídní učitelkou. Na základě vstupní diagnostiky je dětem stanovena podpora k vyrovnání obtíží – zejména jazyková pro děti s odlišným mateřským jazykem.

Asistent pedagoga, který pracuje na základě stanovení podpůrného opatření pro dítě SPC, úzce spolupracuje s třídní učitelkou, která nabízí na základě doporučení SPC vhodné činnosti k podpoře vzdělání, učení a rozvoji daného dítěte s ohledem na stupeň náročnosti. Asistent spolu s učitelkou, rodiči a pracovníci SPC vyhodnocuje pokroky ve vzdělávání, hledají další možnosti rozvoje.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Učitelka zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků mimořádně nadaných se uskutečňuje s využitím vyrovnávacích a podpůrných opatření:

- využívání pedagogických, popř. speciálně pedagogických metod a postupů,
- poskytování individuální podpory
- využívání školských poradenských zařízení,
- individuálního vzdělávacího plánu,
- využití asistenta pedagoga,
- využití dalšího pedagogického pracovníka.

Oproti vzdělávání běžné populace dětí vyžaduje vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami obvykle jiné, popřípadě některé další podmínky. Základní povinné podmínky pro předškolní vzdělávání dětí se speciálními potřebami jsou stanoveny zákony, vyhláškami a prováděcími předpisy.

3.9 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a dětem je třeba věnovat zvýšenou pozornost, poskytovat jazykovou podporu již od samotného nástupu do mateřské školy pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Při práci s celou třídou pracují učitelky s vědomím, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk. Učitelky zvolí vhodné didaktické metody a postupy s ohledem na tyto děti.

V případě, že v mateřské škole jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání, zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Do skupiny pro jazykovou přípravu mohou být zařazeny rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání a další materiály vhodné ke vzdělávání cizinců (NPI, META...)

3.10 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Stupeň nadání určuje ŠPZ a na jeho doporučení je škola povinna pracovat.

3.11 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte.

Mateřská škola má heterogenní třídy, do kterých jsou mladší děti začleněny. Ve třídách jsou chůvy a asistentky pedagoga či adaptační koordinátorky, snížené počty dětí, dostatek hraček i pro mladší děti.

Rodičům nabízíme delší adaptační období, docházku na kratší dobu, střídání časů docházky (dopoledne, odpoledne na zahradu popř. do třídy), pobyt se starším sourozencem již navštěvujícím mateřskou školu, přiřazením ke kamarádům. Vysvětlujeme a upozorňujeme na věková specifika mladších dětí.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Nabízíme citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, pravidelné rituály, práci v menších skupinkách, trénování návyků a praktických dovedností, ponechání co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Znepřístupnění bezpečnost ohrožujících předmětů – např. drobné mozaikové stavebnice, korálky.

Dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Dostatečné zázemí pro zajištění hygieny dítěte.

Šatna s dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty – např. nočník.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. V mateřské škole jsou zpravidla k dispozici chůvy a asistentky pedagoga či adaptační koordinátorky, které pomáhají při adaptaci mladším dětem, dětem s odlišným mateřským jazykem nebo, které mají další potíže spojené s pobytem v mateřské škole.

Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

4. Organizace vzdělávání

(Vnitřní uspořádání školy, složení tříd, charakteristika jednotlivých tříd z hlediska počtu dětí)

Místo poskytovaného vzdělávání BRNĚNSKÁ 2599	
Uvedení do provozu	2. listopadu 1984
Kapacita školy	100 dětí
Počet tříd prvotní	4 třídy
Počet tříd k 1.9.2024	4 třídy
Počet učitelek	8
Počet kuchařek	2
Počet uklízeček	2
Složení tříd	Heterogenní
Název jedné třídy	Červená kytička
Název druhé třídy	Žluté sluníčko
Název třetí třídy	Zelený lísteček
Název čtvrté třídy	Modrý obláček
Kapacita školní jídelny	120 hlavních jídel
Výměra zahrady	2724 m ²
Telefon do vzdělávacího místa	487 521 648
Telefon vedoucí učitelka	731 449 137
Telefon vedoucí školní jídelny	731 449 126
E-mail	brnenska@msspikak.cz
Zvláštní vybavení	Keramická pec od spojení využívána všemi třídami, zahradní sestava z akátového dřeva
Místo poskytovaného vzdělávání NA VÝSLUNÍ 2893	
Uvedení do provozu	1. června 1989
Kapacita školy prvotní	100 dětí
Kapacita školy zvýšená	150 dětí
Počet tříd prvotní	4 třídy
Počet tříd k 1.9.2024	2 běžná třída
Počet učitelek	3

Počet kuchařek	1
Počet VŠJ	1
Počet uklízeček	1
Složení tříd	Heterogenní
Název první třídy	Žlutý korálek
Název druhé třídy	Zelený korálek
Kapacita školní jídelny	150 hlavních jídel
Výměra zahrady	2190 m ²
Telefon do vzdělávacího místa	487 521 232
Telefon vedoucí učitelka	731 518 218
Telefon vedoucí školní jídelny	731 449 126
E-mail	navysluni@msspicak.cz
Místo poskytovaného vzdělávání VÝCHODNÍ 2737	
Uvedení do provozu	9. února 1987
Kapacita školy	80 dětí
Počet tříd prvotní	3 třídy
Počet tříd k 1.9.2024	3 třídy
Počet učitelek	6
Počet kuchařek	1,625
Počet uklízeček přepočtených k 1.9.2024	1,75
Složení tříd	Heterogenní
Název první třídy	Berušky
Název druhé třídy	Včeličky
Název třetí třídy	Motýlci
Kapacita školní jídelny	90 hlavních jídel
Výměra zahrady	1 920 m ²
Telefon do vzdělávacího místa	487 523 642
Telefon vedoucí učitelka	731 449 133
Telefon vedoucí školní jídelny	731 449 126

E-mail	vychodni@msspikak.cz
Zvláštní vybavení	Sauna, po spojení využívána všemi třídami
Místo poskytovaného vzdělávání ZHOŘELECKÁ 2607	
Uvedení do provozu	29. dubna 1985
Kapacita školy	100 dětí
Počet tříd prvotní	4 třídy
Počet učitelek	9
Počet kuchařek	2
Počet uklízeček přepočtených k 1.9.2024	2
Složení tříd	Heterogenní
Název první třídy	Zelené klubíčko
Název druhé třídy	Červené klubíčko
Název třetí třídy	Žluté klubíčko
Název čtvrté třídy	Modré klubíčko
Kapacita školní jídelny	120 hlavních jídel
Výměra zahrady	2500 m ²
Telefon do vzdělávacího místa	487 523 495
Telefon, e-mail ředitelka	731 449 135, msspikak@msspikak.cz
Telefon, e-mail zástupkyně ředitelky	733 546 191, msspikak@msspikak.cz
Telefon, e-mail VŠJ a hospodářka	731 449 138, msekonom@msspikak.cz
Telefon, e-mail účetní	731 449 134, msucetni@msspikak.cz
Zvláštní vybavení	ředitelství , zahradní sestava - akátové dřevo

4.1 Umístování dětí:

Pokud je kapacita jednotlivých vzdělávacích míst volná, ředitelka umísťuje děti podle přání rodičů, po naplnění nabízí volná místa v ostatních vzdělávacích místech. Rozdělování dětí do tříd je plně v kompetenci vedoucích učitelek. Klíčem rozdělení dětí v heterogenních třídách je pokud možno rovnoměrné věkové složení dětí, poměr chlapců a děvčat, počet dětí s OMJ.

4.3 Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě

Pracovní doba učitelek umožňuje přizpůsobení rozvrhu době provozu.

Učitelky jsou souběžně ve třídě zpravidla při pobytu venku a v době oběda. Probíhají-li v mateřské škole jakékoli slavnosti, projektové dny, setkání, oslavy, práce s předškoláky, mají učitelky souběžné působení.

Toto nelze provést v době mimořádných opatření, kdy nesmí docházet k mísení dětí a učitelky být musí po celou pracovní dobu ve svých třídách.

4.4 Přijímání dětí

Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání upravuje § 34, § 165 odst. 2 písm. b), §185 odst. 15 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění a § 1a odst. 5, § 4 odst. 1 vyhlášky MŠMT č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání v platném znění, a je také zakotveno ve školním řádu.

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let, nejdříve však pro děti od 2 let. Od počátku školního roku, který následuje **po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku**, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je **předškolní vzdělávání povinné**, není-li dále stanoveno jinak.

Ředitelka mateřské školy stanoví v dohodě se zřizovatelem místo, termín a dobu pro podání žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání pro následující školní rok a zveřejní je způsobem v místě obvyklým.

Zápis k předškolnímu vzdělávání od následujícího školního roku se koná v období od 2. května do 16. května.

Ředitelka mateřské školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce.

Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené zvláštním právním předpisem. O přijetí dítěte uvedeného v §16 odst. 9 rozhodne ředitel mateřské školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku. Rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, se oznamují zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče. Seznam se zveřejňuje na veřejně přístupném místě ve škole a webových stránkách školy. Zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádostem o přijetí ke vzdělávání, za oznámená.

K předškolnímu vzdělávání se **přednostně** přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a děti s odkladem školní docházky. Právo na přednostní přijetí dítěte v posledním roce před zahájením povinné školní docházky se uplatní ve vyhlášeném termínu podání žádosti o přijetí.

Při přijetí dítěte do mateřské školy stanoví ředitelka mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte způsob a rozsah stravování dítěte. Rozsah se stanoví tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy.

Kritéria přijímání dětí do mateřské školy

Ředitelka mateřské školy v souladu s § 34 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) po dohodě se zřizovatelem následující kritéria, podle kterých bude postupovat při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole v případech, kdy v den zápisu překročí počet žádostí o přijetí podaných zákonnými zástupci dětí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu.

Odpovědná osoba za kritéria přijímání a jejich zveřejnění je ředitelka školy.

Kritéria a zápis do mateřské školy jsou zveřejněny na webových stránkách školy, plakátech města, v Městských novinách, internetových stránkách a novinách města.

4.5 Individuální vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno, a postup při vzdělávání. Oblasti vzdělávání vychází z RVP pro předškolní vzdělávání. Zároveň ředitelka stanoví způsob a termíny ověření úrovně osvojování

očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech, včetně náhradních termínů. Zákonný zástupce je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to, ani v náhradním termínu, ředitelka ukončí **individuální** vzdělávání. Odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek a dítě musí po převzetí rozhodnutí nastoupit do mateřské školy, kam bylo přijato.

§34b zákona č.561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

4.6 Distanční vzdělávání

Ve školském zákoně novelou vyhlášenou pod č. 349/2020 Sb. s účinností ode dne 25. 8. 2020 byla stanovena pravidla pro vzdělávání distančním způsobem v některých mimořádných situacích uzavření škol či zákazu přítomnosti dětí, žáků nebo studentů ve školách. Zákonem je nyní nově stanovena

a) **povinnost školy** ve vymezených mimořádných situacích **zajistit** vzdělávání distančním způsobem pro děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné a zároveň

b) je stanovena **povinnost dětí se tímto způsobem vzdělávat**.

Škola musí začít povinně vzdělávat distančním způsobem, pokud z důvodu

a) **krizových opatření** vyhlášených po dobu trvání krizového stavu podle krizového zákona, z důvodu nařízení **mimořádného opatření**, například mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví nebo krajské hygienické stanice podle zákona o ochraně veřejného zdraví

b) nebo z důvodu **nařízení karantény není možná osobní přítomnost většiny**.

Zadávání úkolů dohodnou učitelky s rodiči osobně nebo telefonicky před započítáním distanční výuky. Výuka off-line může probíhat písemně, telefonicky, ve specifických případech i osobně. Je vhodná u nejmladších dětí a žáků, tam, kde socioekonomické podmínky neumožňují on-line výuku, a tam, kde vzhledem ke specifickým potřebám účastníků je vhodné zaměření na praktické činnosti, může sloužit i jako prospěšné zpestření on-line výuky.

Konzultace učitelka nabízí v takové formě, aby byly dostupné všem bez rozdílu. Může se jednat o telefonické hovory, on-line chat, e-maily či ve specifických případech osobní konzultace za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

Není potřeba stanovovat hodinový rozsah ani časové vymezení distanční výuky. Vzdělání probíhá v souladu s RVP PV a ŠVP dané školy, avšak ne nutně v plné míře. Z hlediska obsahu vzdělávání mohou být východiskem pro přípravu nabídky rozvojových aktivit pro děti, resp. rodiče, vlastní zdroje učitelek, které využívají i pro vzdělávání v běžném režimu. Při zveřejňování podkladů je třeba dbát na dodržování autorských práv.

Pedagogická intervence a předmět pedagogické péče bude nadále poskytována prostřednictvím on-line komunikace osobou, která toto podpůrné opatření realizuje i v běžném režimu školy.

U dětí s poruchou autistického spektra (*dále PAS*), jejichž postižení je natolik závažné, že neumožňuje realizovat vzdělávání prostřednictvím on-line komunikace, mateřská škola pevně nastaví dobu a formu komunikace individuálně přímo na možnosti dané rodiny (*PC, telefon, osobní vyzvedávání učebních materiálů apod.*) a stanoví se zákonnými zástupci pravidla komunikace a edukace.

V případě přiznaného podpůrného opatření **asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka**, škola zajistí jeho podporu i pro distanční způsob vzdělávání. Tyto osoby budou poskytovat **individualizované učební materiály a podklady, konzultace a podporu na dálku** a také pomáhat s distanční výukou.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

(Vzdělávací cíle a záměry, filosofie školy, projekt škol podporujících zdraví Zdravá mateřská škola, speciální péče, prostředky a metody, spontánní hra, environmentální projekt Den Země, projekt dopravní výchovy Bezpečná cesta, multikulturní projekt Pod jedním sluncem, Předškolákův rok)

Cíle předškolního vzdělávání

- podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku,
- podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji,
- podílí se na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů,
- vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání,
- napomáhá vyrovnávat nerovnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání,
- poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

(§ 33 zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon)

Úkolem předškolního vzdělávání není vyrovnat výkony dětí, ale vyrovnat jejich vzdělávací šance,

protože v etapě předškolního vzdělávání jsou osobnostní rozdíly mezi dětmi, a stejně tak rozdíly v jejich individuálních výkonech, pokládány za přirozené a samozřejmé.

(RVP pro předškolní vzdělávání)

Práva dítěte vycházejí z hierarchie potřeb podle A. Maslowa a zaměřují se na osobnost a jedinečnost vývoje každého dítěte, směřují takto formulovaná práva k ochraně a sebeurčení dítěte.

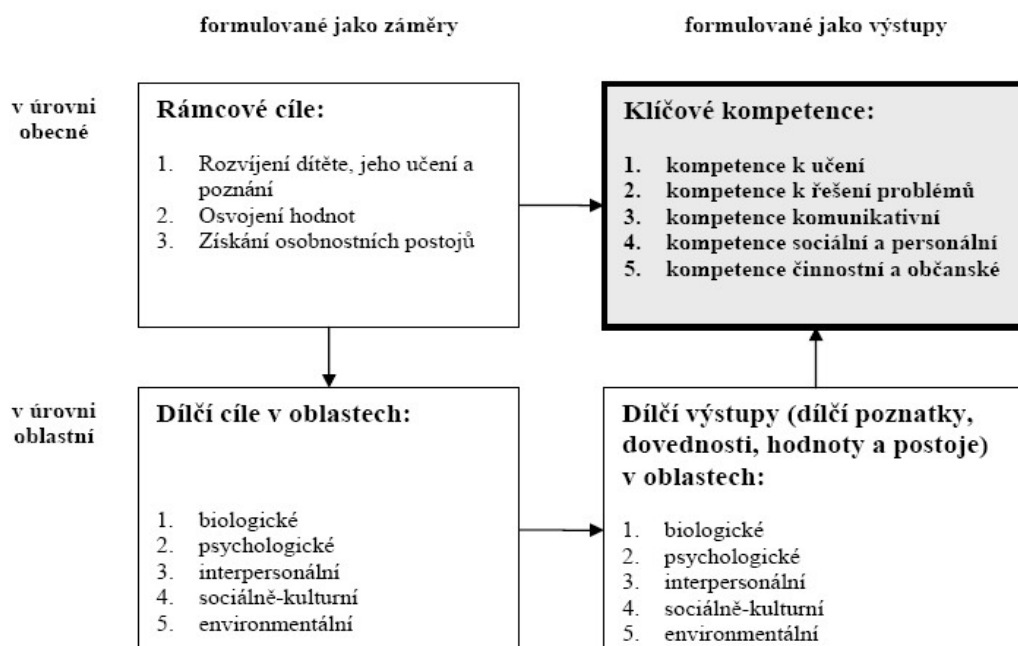
Vybraná práva dítěte s ohledem na předškolní děti:

- Každé dítě má možnost užívat všechna práva bez jakékoli diskriminace podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, sociálního původu nebo postavení dítěte nebo jeho rodiny.
- Dítě má přirozené právo na život. Zabezpečení pro zachování života a rozvoje dítěte má být zajišťováno v nejvyšší možné míře.
- Každé dítě má od narození právo na jméno, na státní příslušnost, a pokud je to možné, má právo poznat své rodiče a právo na jejich péči.
- Dítě má právo svobodně myslet a vyjadřovat se, mít přístup k informacím a sdílet se svou rodinou náboženské vyznání.
- Každé dítě má právo na ochranu svého soukromí a také má právo na ochranu před násilím, ponižováním a zneužíváním.
- Děti tělesně, duševně postižené mají právo prožívat plnohodnotný život.
- Děti mají právo na životní úroveň potřebnou pro jejich rozvoj, dále právo na ochranu zdraví a využívání zdravotnické péče.
- Každé dítě má právo používat jazyk svých rodičů a kulturní zvyky své rodiny nebo etnické skupiny.
- Dítě má právo se sdružovat se svými kamarády.
- Každé dítě má právo na vzdělávání. Může vyhledávat, přijímat a rozšiřovat myšlenky všeho druhu ať již ústně, prostřednictvím tisku, umění a dalších prostředků podle volby a potřeby dítěte. Vzdělávání mu pomáhá rozvíjet jeho schopnosti, úsudek a smysl pro odpovědnost.
- Dítě má právo na svůj volný čas, odpočinek, účast ve hře. Tyto aktivity mají stejné poslání jako vzdělávání. Společnost a státní organizace mají usilovat o to, aby dítě mohlo tato práva užívat.

K dalším zásadám vztahujícím se k výchově dítěte patří, že je třeba:

- směřovat k rozvoji talentu a schopnosti dítěte i k přípravě na odpovědný život;
- posilovat úctu k lidským právům, vlastní kultuře a jazyku a k životnímu prostředí.

Vzdělávací cíle

Školní vzdělávací program

(1) Školní vzdělávací program pro vzdělávání, pro nějž je podle § 3 odst. 2 vydán rámcový vzdělávací program, musí být v souladu s tímto rámcovým vzdělávacím programem; obsah vzdělávání může být ve školním vzdělávacím programu uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (například modulů).

(2) Školní vzdělávací program vydává ředitel školy nebo školského zařízení. Školní vzdělávací program ředitel školy nebo školského zařízení zveřejní na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení a webových stránkách školy; do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

(§5 zákon 561/2004 Sb., školský zákon, v aktuálním znění)

Každá mateřská škola vzdělává podle svého ŠVP, který je vytvořen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP PV), ke kterému MŠMT schválilo Konkretizované očekávané výstupy (KOV). KOV jsou s účinností od 1.9.2012 přílohou RVP PV. Tyto konkretizované očekávané výstupy stanovují minimální úroveň znalostí a dovedností, kterých by měly děti dosáhnout při vstupu do základního vzdělávání.

5.1 Koncepční záměry, filozofie školy

Motto:

„Zdraví člověka chápeme jako hodnotu hodnot“

Zdraví není jen nepřítomnost nemoci. Je to subjektivní pocit životní souladu a harmonie, který si uvědomujeme podle míry své zralosti.

Vize školy:

„Vzdělávat děti v pohodovém, podnětném, radostném prostředí za účelem jejich zdravého rozvoje. Chápat zdraví jako hodnotu hodnot všemi zaměstnanci i dospělými, kteří se s mateřskou školou setkávají. Pozitivně a nenásilně ovlivňovat komunitu školy k životu ve zdraví a radosti.“

Cílem je zajištění podnětného prostředí, ve kterém bude bezpečno, s dostatkem příležitostí ke vzdělávání, výchově i práci, podpora vnímání mateřské školy jako místa setkávání, prostoru pro vzájemnou komunikaci, spolupráci, respekt a toleranci mezi dětmi a dospělými. Pohodové prostředí pro všechny zúčastněné osoby.

Koncepce školy staví na filozofii škol podporujících zdraví, na zásadách a principech projektu Zdravá mateřská škola.

Hlavní vzdělávací nabídka

Vzdělávání je založeno na zásadách rovného přístupu k němu, zohlednění vzdělávacích potřeb jednotlivce, vzájemné úctě a respektu.

Vzdělávací nabídka je doplněna dílčími specificky zaměřenými projekty (na podporu environmentální, dopravní, multikulturní výchovy), které jsou realizovány v rámci celé školy a jsou popsány v dalších kapitolách. Vzdělávací nabídka těchto podpůrných projektů je podrobněji rozpracovaná a konkretizovaná v příloze a učitelky si z ní vybírají podle svého uvážení.

Mateřská škola Špičák má kompletně zpracovaný jeden Školní vzdělávací program a čtyři roční prováděcí plány.

Škola se hlásí k zveřejněnému obecnému modelu Zdravá mateřská škola, který splňuje požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Obecný model Zdravá mateřská škola je doporučen MŠMT č.j.17147/95-24

PROJEKT ZDRAVÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA

Filozofická východiska a principy činnosti

Snahou je propojit všechna tři kurikula vycházející z Kurikula podpory zdraví v mateřské škole tak, abychom pozitivně ovlivnili všechny, kteří se s Mateřskou školou Špičák setkali k životu v úctě ke zdraví a životu v radosti.

*První kurikulum je **formální**. Toto vyučované kurikulum je vše, co dětem škola nabízí. Odkazuje na hlavní metody a postupy pedagogické činnosti učitelky, které odpovídají duchu Kurikula PZ.*

Druhé kurikulum je **neformální** kurikulum a toto kurikulum vychází z poznatku, že dítě ovlivňováno nejen tím, co mu škola nabízí jako vyučované (formální) kurikulum, ale v předškolním věku převážně tím, co ve škole prožívá. Podstatou tohoto kurikula je, aby to, co se ve škole děje, bylo v souladu s tím, co se o stejné věci dítě učí.

Třetí kurikulum je **skryté**. Míní se jím „všechny“ normy a postoje, jež se děti naučí uvnitř edukační instituce, ale které nejsou výslovně uvedeny mezi vymezenými cíli dané instituce. Tato skrytá složka může být daleko významnější nežli plánovaná, přestože bývá často podceňována. Skrytým kurikulem míníme celkový rámec, který škola podporující zdraví vytváří.

Charakteristika projektu ŠPZ: strategie pro rozvoj, prevenci a kvalitu

Tento program byl prvním programem v ČR, který po roce 1989 přinesl ucelený pohled na postupnou změnu pojetí školy z hlediska očekávaných perspektiv a trendů.

Modelový projekt Zdravá mateřská škola doporučilo MŠMT ČR mateřským školám již v roce 1995 pod č.j. 17 147/95-24.

Projekt Zdravá mateřská škola je časově neomezený. V tříletých cyklech se provádí obsáhlá evaluace, na jejímž základě škola obnovuje certifikát.

Vznik projektu

Evropská síť škol hlásících se k programu Škola podporující zdraví (ENHPS – European Health Promoting School) začala vznikat od roku 1990. Je garantována Světovou zdravotnickou organizací pro Evropu (WHO Euro v Kodani), Radou Evropy (CE) a Komisí Evropské unie (CEU). Česká republika byla přijata mezi prvními v roce 1992. Garantem je Státní zdravotní ústav v Praze. Třídy ve Zhořelecké ulici byly přijaty do národní sítě škol podporujících zdraví 8.12.1997. Vznikem příspěvkové organizace Mateřská škola Špičák jsou do sítě škol podporujících zdraví začleněny všechny její třídy.

Stěžejním cílem programu Škola podporující zdraví a jeho kurikula je, aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a k praktickým dovednostem chránícím zdraví.

Integroující principy programu podpor

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce jako proces osvojování stěžejních dovedností

Prostředky a metody vzdělávací práce

(Spontánní hra, prožitkové učení, řízené činnosti...) „Touha po poznání je dětem vlastní, vrozená, samy od sebe chtějí porozumět světu, chtějí se naučit nové věci, být samostatnější, mít více kompetencí. Rády pak přijmou naši pomoc, jen musí to, co jim poskytujeme, mít pro ně smysl, musí nové poznatky chápat jako užitečné a potřebné.“

C.R. Rogers

Prostředky vzdělávací práce

Prostředek je taková forma činnosti, kterou učitelka zařazuje do průběhu dne se záměrem dosáhnout jejím prostřednictvím stanoveného dílčího cíle. Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte je nutné uplatňovat odpovídající metody a formy práce. Vhodné je využívání prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat

zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání je třeba využívat přirozený tok dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytovat dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány.

Učební aktivity probíhají především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. V předškolním vzdělávání je v dostatečné míře uplatňováno situační učení, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl (formální kurikulum). Významnou roli v procesu učení sehraává spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné (skryté kurikulum).

V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte. Takovou specifickou formou, vhodnou pro předškolní vzdělávání v podmínkách mateřské školy, je didakticky zacílená činnost, která je učitelem přímo nebo nepřímě motivovaná, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte.

Vzdělávání probíhá na základě tematických částí (integrovaných bloků), které nerozlišují „vzdělávací oblasti“ či „složky“, ale které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah tematických částí by měl vycházet ze života dítěte, být pro něj smysluplný, zajímavý a užitečný, poskytovat širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitek. Dítě získává skutečné činnostní výstupy – kompetence.

Stěžejním vzdělávacím prostředkem je hra (spontánní, tvořivá, námětová, dále hry s pravidly – pohybové, didaktické, sluchové) a učení hrou. Hra jako spontánní dětská činnost poskytuje dítěti bezprostřední uspokojení, radost, uvolňuje napětí, přináší pocit svobody, dítě může jednat iniciativně, pokusem a omylem si vyzkoušet nové způsoby chování.

Hry – pohybové a manipulační, symbolické – jen jako, hry vztahující se k běžným pracovním činnostem, na někoho jiného, společenské s pravidly, didaktické hry.

Prostřednictvím volné hry dochází k tzv. spontánnímu učení, u didaktických her mluvíme o učení záměrném. Záměrně motivované hry také využíváme k výchovným a terapeutickým účelům (projev empatie, navozování kontaktu, spolupráce, odbourávání agresivity, řešení konfliktů...), jejich prostřednictvím pomáháme dětem postupně rozlišovat mezi hrou a úkolem.

Dalšími prostředky je prožitkové učení jak **spontánní i řízené**, situační, kooperativní, spontánní sociální učení (přirozená nápodoba).

Pro různé činnosti jsou vhodné různé formy. Některé činnosti probíhají s dětmi po **skupinách, jiné individuálně** či naopak s celou třídou společně, **frontálně**. Z hlediska zachování psychohygienických požadavků střídáme činnosti **řízené s volnou hrou**.

Dětem umožňujeme dostatek prostoru k **relaxaci a uvolnění** i k odpočinku v soukromí.

Neopomíjíme zábavu jako vzdělávací prostředek (slavnosti, divadelní představení, přehlídky).

Spontánní hra zásada škol podporujících zdraví

Mateřská škola vytváří prostor, čas a prostředky pro spontánní hru vycházející z přirozených potřeb a zájmů dítěte. Prostřednictvím hry se dítě aktivně vyrovnává se světem. Je započata dobrovolně, pro vnitřní uspokojení, dítě nemá na mysli určitý výsledek nebo produkt.

Trvání hry je věcí dítěte, jen ono cítí, jak dlouho si potřebuje hrát.

Dítě má právo hru odmítnout.

Upozorňujeme, s dostatečným předstihem, že bude potřeba hru ukončit či přerušit.

Prvořadou nutností pro hru je bezpečné prostředí.

Je-li nutné změnit prostředí a podmínky hry, činíme tak jen za spoluúčasti dětí.

Dětem ponecháváme čas a prostor bez organizování.

Prožitkové učení

Prožitkové učení je založeno na citovém prožívání a osobních zkušenostech, zasahuje celou osobnost toho, kdo se učí, ať je to dítě, nebo dospělý. V předškolním věku to znamená, že **se dítě učí při hře samo, experimentováním a prožitkem.**

Dětem dopřáváme dostatek času na samotný prožitek a zpracování podnětů, umožňujeme jim hledání a nacházení souvislostí, mají možnost získané podněty využít v praktickém životě.

Vycházíme z aktuální situace a zájmu dětí, aby děti byly aktivní, mohly objevovat, tvořit a vymýšlet řešení, mluvit mezi sebou a spolupracovat, povídat si o tom, co dělají a co si o tom myslí.

Znaky prožitkového učení

- spontaneita, objevnost (pronikání do reality, radost z poznávání), komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost, konkrétní činnosti (manipulace, experimentování a hra), a celistvost (účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér).

Děti se učí na základě vlastní činnosti, vnitřním puzením k aktivitě a potřebě objevovat, učí se prostřednictvím získaných zkušeností a prožitků. Mají dostatek možností se spontánně projevit, učí se tím, co samy dělají, co si samy vyzkouší. Učí se přímo, manipulací s předměty, používáním všech smyslů při hrách, praktickou činností, zkoumáním, ale i odeíráním modelů chování od svých kamarádů a dospělých v interakci s prostředím. Učí se, co se stane, když...

Řízené činnosti

Pokud je potřeba spontánního učení dostatečně dlouho uspokojována, objevuje se zpravidla u dítěte v určitém období jeho nová vývojová potřeba.

Zvolená metoda musí být efektivní, důležité je aktivní zapojení žáka do výuky tak, aby si přirozeně osvojoval vědomosti a dovednosti.

Míra řízení je různá. Že jsou řízené činnosti promyšlené a cílevědomě naplánované, je záležitostí učitelky, ne dětí. Jen na ní a její profesionalitě záleží, zda si hry zachovají specifiku přirozené a nenásilné činnosti.

Platí, že méně znamená více. Nejde o množství znalostí, které se děti naučí, nejde o to, kolik tematických částí probereme, ale o prožitek a zkušenosti, ohmatání věcí ze všech stran, všemi smysly.

Pokud je ovšem dítěti předčasně vnucována činnost vyučováním, k níž dosud nedozrálo, což se běžně v mateřské škole děje v rámci takzvané přípravy na školu, může se stát, že dítě nedovrší svůj přirozený předškolní vývoj v plném rozsahu svých možností.

Podmínky:

Dostatek prostoru (*účelné uspořádání, variabilita a členitost, dostatek místa pro pohyb, pro hru na zemi*).

Místo pro samotu a intimitu, skýtající možnost nehrát si.

Dostatek pomůcek, materiálu a nářadí k pracovním činnostem.

Dostatek funkčních, podnětných a estetických hraček.

Volný přístup k hračkám, které musí být v dosahu a dohledu dětí.

Učitelky, které:

Dávají dětem možnost hrát si tak, jak to odpovídá jejich zralosti.

Do her vstupují jako partneři a zasahují citlivě tam, kde je jejich pomoci třeba.

Napomáhají hrám volbou a navozováním situací, které podněcují začátek a rozvíjí hru.

Dávají dost času k dokončení hry a k pokračování ve hře.

Dbají na uchování produktů hry, neuklízejí je bez souhlasu dítěte.

Sledují dodržování dohodnutých pravidel (*obsazování herních koutků, úklid hraček a předmětů na hraní...*).

Nevstupují do hry a nepřeoranizovávají ji, když o to nebyly požádány, nemanipulují dětmi.

Podporují u dětí spontaneitu, objevnost, komunikativnost (verbální i neverbální složka), aktivitu a tvořivost, zlostnost při činnostech dětí (*účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér*).

Metody vzdělávací práce

Metoda je způsob nebo postup, kterým učitelka vede dítě k vytčenému cíli.

Výchovné metody - vysvětlení, povzbuzení, cvičení (opakování), příklad, pochvalu, trest.

Verbálních metody vzdělávací (didaktické) - převládá vyprávění, rozhovor, předčítání, návod, výklad.

Vzdělávání dětí je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle pomocí záměrného a spontánního učení. Toto učení je založeno na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně.

Pro děti s odkladem školní docházky máme zpracovány individuální vzdělávací plány, v nichž jsou také zakotveny požadavky poradenských zařízení.

Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

1. zjištění dosažené vývojové úrovně – vstupní diagnostika, rozhovor s rodiči
2. zjištění podle SPC – doporučení práce s dítětem, dovednosti a nedostatky
3. individuální vzdělávací plán – stanovení vzdělávacích cílů a postupů
4. průběžné vyhodnocování a doplňování vzdělávacích pokroků

Zaměřujeme se na rozvoj dovedností předcházejících čtení, psaní a rozvoj elementárních matematických souvislostí, na logopedickou prevenci, nabídku formou aktivních činností seznamování s technickými dovednostmi, vzbuzování zájmu o technické a manuální činnosti.

K práci s dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami využíváme Výukové aktivity pro děti s autismem – individuální hodnocení a léčebně vzdělávací program pro děti s autismem a děti s podobným vývojovým postižením (A Centrum Modrý klíč).

S vědomím toho, že ve školce přibývá dětí s odlišným mateřským jazykem, se více klade důraz na rozvoj jazykových schopností, pochopení řeči a slovní zásobu dětí. Pracujeme individuálně práci s dětmi s OMJ. Spolupracujeme se společností ADRA a META, využíváme materiály vhodné ke vzdělávání dětí s OMJ vydávané Národním pedagogickým institutem (Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, Krabička první záchrany pro učitele, Pověz mi to obrázkem atp.). Využíváme práce asistentů pedagoga pro děti se SVP a děti s OMJ, adaptačního koordinátora, chůvy atp. Pracují na základě zjištění s dětmi individuálně nebo v malých skupinkách v průběhu dne, režimových momentech, na zahradě, pobyty venku, popř. době odpočinku.

Asistentka pedagoga k dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami pracuje podle individuálního vzdělávacího plánu SPC. Plán je konzultován, doplňován a vyhodnocován asistentkou pedagoga, učitelkou a pracovníci SPC. S výsledky jsou seznamováni rodiči, jsou koordinovány vhodné postupy a metody vedoucí k pokroku ve vzdělávání dítěte.

Stejné postupy budou i u dětí s mimořádným nadáním. Na základě vyšetření školskými poradenskými pracovišti SPC, popř. Menzy budou stanoveny další postupy – individuální vzdělávací plán se zaměřením na rozvoj v daných oblastech.

Zajištění průběhu vzdělávání mladších třech let

Mateřská škola Špičák má heterogenní třídy. Ve třídách jsou děti začleněny do běžné výuky. Děti pracují podle svých schopností, ne podle věku. Ve třídách podle možností jsou chůvy, asistentky pedagoga nebo adaptační koordinátorky, které pracují s dětmi v menších skupinkách. Ve třídách je vybavení uzpůsobeno pro různé věkové skupiny – hračky, nábytek, umývárna. Zákonným zástupcům nově přijatých dětí je nabízeno delší adaptační období k dosažení bezproblémového začlenění do kolektivu ostatních dětí.

Vlastní projekty

5.2 Projekt Život v přírodě aneb jak na environmentální výchovu v mateřské škole

Hlavní vzdělávací nabídka je doplněna tímto dílčím specificky zaměřeným projektem, který je realizován v rámci celé školy. Garantem projektu jsou učitelky ze vzdělávacího místa Východní. Vzdělávací nabídka tohoto doplňujícího projektu je podrobněji rozpracovaná a konkretizovaná v příloze a učitelky si z ní vybírají podle svého uvážení.

Záměr projektu

Naším hlavním úkolem v environmentální oblasti je přispět k tomu, aby děti pochopily, že prostředím je všechno kolem nás, lidé, společnost i příroda. Aby se děti naučily nést odpovědnost za důsledky svého chování ve vztahu k prostředí, naučily se některým dovednostem k jeho ochraně a tvorbě, a také podílet se na péči o prostředí.

Vývoj projektu

O hlubší působení a rozšíření ekologie do vzdělávacího procesu všech tříd mateřské školy Špičák mají bezesporu zásluhu učitelky z Východní ulice, které se věnovaly ekologickým aktivitám již před spojením. Učitelka vzdělávacího místa ve Východní plní neformální funkci koordinátorky environmentální výchovy pro všechny třídy naší školy, nejenom pro místo poskytovaného vzdělávání ve Východní ulici.

Projekt je časově neomezený.

Spolupráce školy se subjekty

Při hledání podpory kontaktujeme a posuzujeme nabídky center, společností, sdružení, středisek orientovaných na ekologii. S některými jsme ve spojení dlouhé roky. Naši cestu nastartovalo v roce 1996 klubové členství dětí z Východní ve sdružení TEREZA .

Své znalosti, dovednosti a možnosti si nenecháváme jen pro sebe, ale nabízíme je formou organizování ekologických akcí, projektového dne i jiným českolipským mateřským školám, školním družinám, přípravným třídám, jejich dětem a učitelkám. Tradicí se již stala přehlídka dovedností a znalostí dětí u příležitosti Dne Země, při níž nám pomáhali i studentky SOŠ v České Lípě, obor ekologie, myslivecký spolek a Městské lesy Česká Lípa. Některé akce pořádáme ve spolupráci se sdružením LAG Podralsko a MAP (Hubertova stezka, Den Země – distančně).

Všechna vzdělávací místa jsou přihlášena do celostátního celoročního projektu ekologické výchovy v mateřských školách MRKVIČKA pod záštitou Libereckého kraje. Vstříc nám vychází Lesy ČR, Městské lesy ČL, dotační programy Města Česká Lípa a místní myslivecké spolky.

Vzdělávací nabídka

Procházkou po planetě Zemi se seznamujeme s děním kolem nás. Prostřednictvím nabízených činností, her a pokusů plníme dílčí cíle vzdělávání.

Prostředky a metody uskutečnění:

Dramatické hry, smyslové hry, prohlubování smyslového vnímání.

Pozorování a pokusy - zejména v terénu.

Tvořivé hry (s přírodním i odpadovým materiálem), výtvarná činnost.

Didaktické, pohybové i jiné hry zaměřené na spolupráci i samostatné jednání.

Rozhovory, řízené diskuse.

5.3 Projekt BEZPEČNĚ NA CESTĚ aneb procházka dopravní výchovou

Hlavní vzdělávací nabídka je doplněna tímto dílčím specificky zaměřeným projektem, který je realizován v rámci celé školy. Garantem projektu jsou učitelky ze vzdělávacího místa Brněnská.

Vývoj projektu

O hlubší působení a na rozšíření dopravní výchovy do vzdělávacího procesu všech tříd mateřské školy Špičák mají bezesporu zásluhu učitelky ze vzdělávacího místa v Brněnské ulici, které se hlouběji věnovaly dopravním aktivitám již před spojením. Po spojení učitelky ze vzdělávacího místa v Brněnské ulici zpracovaly v lednu 2005 vlastní projekt dopravní výchovy Bezpečná cesta, inovovaný Procházka dopravní výchovou, který je zahrnut do vzdělávací nabídky mateřské školy, Školního vzdělávacího programu.

Své znalosti, dovednosti a možnosti si nenecháváme jen pro sebe, ale nabízíme je formou organizování akce Dopravní hrátky i ostatním českolipským mateřským školám a každoročně ji chápeme jako vyvrcholení celoroční práce v dopravní oblasti. Jeden den je vyhrazen pro 100 předškoláků naší mateřské školy, ve druhém dni se účastní skupiny dětí z jiných MŠ. Daří se získání pomoci příslušníků dopravní policie i s policejním autem, což dodává akci patřičnou důležitost, spolupráce s BESIPem, složkami IZS

Cíl projektu: Prožít život bez úrazu spojeným s dopravní situací.

Pedagogický záměr

Bezpečně se orientovat v některých dopravních situacích, které mohou nastat.

Vzdělávací nabídka

Projektem nás provází policista Pepík, který má za úkol nás dovézt vždy bezpečně do cíle, vše je doplněno ***básničkami, písničkami, pracovními listy, příběhy a pohádkami***

Policista Pepík náš kamarád...

Dítě a chodec

Policista Pepík radí a pomáhá

Dítě a dopravní značka

Policista Pepík a jeho auto:

Dítě a dopravní prostředek

Policista Pepík a dopravní hry:

Dítě je účastníkem silničního provozu

Vzdělávací nabídka tohoto doplňujícího projektu je podrobněji rozpracovaná a konkretizovaná v příloze a učitelky si z ní vybírají podle svého uvážení.

Prostředky uskutečnění

Hry: pro děti nejschůdnější metoda, prostřednictvím hry jim můžeme vštípit správné návyky a rozvinout u nich vlastnosti důležité pro jejich bezpečnost

Hádanky: podníme jimi v dětech zvědavost a touhu se dozvědět něco nového

Pozorování: jedná se o různé vycházky, při kterých dětem v praxi ukazujeme, jak se správně chovat, důležitá je role učitelky, která má být pro děti vzorem

Dopravní dopoledne s příslušníky policie

- prohlídka policejního auta
- účel dopravních prostředků a dopravních značek
- jízda zručnosti na koloběžce
- plnění úkolů z dopravní výchovy na stanovištích

5.4 Projekt multikulturní výchovy VŠICHNI SPOLU

Hlavní vzdělávací nabídka je doplněna tímto dílčím specificky zaměřeným projektem, který je realizován v rámci celé školy.

Proč multikulturní projekt?

V dnešním trendu otevřeného světa žijí děti v mateřské škole spolu s dětmi různých národností, barvy pleti, kulturních tradic, tělesného i duševního postižení..., mnohé z dětí pochází ze smíšených rodin. Proto je nutné, aby se již od tohoto věku děti učily poznání, porozumění, toleranci a respektu k jakékoliv odlišnosti od nich samých a to se daří v prostředí mateřské školy, které není místem výkonu, ale místem rozvoje.

Konkrétní cíle

Nesrovnávat děti mezi sebou, nezdůrazňovat rozdíly

Chápat rozdíl jako obohacující stránku osobnosti

Předcházet negativním jevům v chování dětí

Předcházet nebo zastavit agresivní chování dětí již v předškolním věku

Hledat řešení poruch chování dětí předškolního věku

Úhly pohledu

Dítěte cizí národnosti

Skupiny českých dětí na jiné, odlišné národnosti

Komunit a institucí

Integroující principy

Respekt přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti

Rozvíjení komunikace a spolupráce

Vzdělávací nabídka

Vzdělávací nabídka tohoto doplňujícího projektu je podrobněji rozpracovaná a konkretizovaná v příloze a učitelky si z ní vybírají podle svého uvážení. Většinou se uskutečňuje pomocí různých druhů *her, příběhů a pohádek, básniček, písniček, komunitní dny, projektové dny*.

Projevy antisociálního chování dětí předškolního věku

- *Fyzické útoky* – štipání, strkání, kopání, bouchání, tahání za vlasy, škrábání, kousání...
- *Poškozování věcí druhému* – počmárání výkresů, bourání staveb, ničení výrobků, rozbití hraček, rozsypání stavebnic...
- *Slovní útoky* – nadávky, ošklivé oslovování, pomlouvání...
- *Nepřímá podoba* – nepůjčení hračky, schování osobních věcí, nepřijetí do hry, odmítání mluvit s ním, být s ním ve dvojici...

Prosociální prostředky

- *Pravidla soužití* – vytvářet je společně s dětmi, včetně důsledků při jejich porušení, důsledně dbát na jejich dodržování. Řešení vzniklých konfliktů podle dohodnutých pravidel.

Komunitní kroužky – má-li dítě potřebu, může se vyvíjet, sdělit, co ho těší, trápí...

Dítě mluví pouze, chce-li samo, nenutit do řeči.

- *Řešení modelových situací* “Co by se stalo, kdyby...” – společně s dětmi hledat řešení, ukazovat na různé možnosti řešení situací.

- *Integrace dětí s handicapem* – přijmout odlišnosti, umět se k handicapovaným chovat, vědět jak jim mohu pomoci, jak si s nimi hrát, kdy pomoc nenabízet...

- *Hra učitelky s vyčleněným dítětem* – vzbudit zájem a zvědavost dětí: „co zajímavého spolu dělají?“

Námětové hry motivované citovým prožitkem, improvizované zdramatizované krátké příběhy.

- *Smíšené třídy* – ideální podmínky pro socializaci, která je hlavním přínosem předškolního období pro celý život. Zažít několik sociálních rolí ve skupině dětí (nejmladší, prostřední, nejstarší), pěstování ohleduplnosti, pomoci, empatie, všichni jsme něčím užiteční a v něčem dobří, můžu si najít kamaráda z kterékoliv věkové skupiny (dětí nejsou vyčleněny z homogenního kolektivu).

5.5 Příprava na školu – Předškolákův rok, do školy jen krok

Hlavní vzdělávací nabídka je doplněna tímto dílčím specificky zaměřeným projektem, který je realizován v rámci celé školy.

Byl vytvořen pro podporu dovedností dětí před vstupem do základního vzdělávání a tím snižovat odklady povinné školní docházky. Projekt je předkládán jako námět, je stále otevřený a dá se doplňovat dle zájmu dětí a edukačních možností a pomůcek s přihlédnutím k psychickému a fyzickému vývoji dětí a míře nabytých zkušeností.

„Děti se učí nejlépe, pokud je podporujeme v jejich vlastním zkoumání a objevování a jednáme s nimi jako s osobnostmi s jedinečnými názory, zkušenostmi a nadáním ...“

Cíle předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávací nabídka

Příklady dílčích cílů: Chovat se s empatií a respektem k citovému životu svému i druhých – mít rád sebe a ty druhé.

Všímat si věcí, lidí a dějů kolem sebe, sdělovat, čeho si všimlo – rozvíjet slovní zásobu, žít v reálném životě, chápat se ne jako člena rodiny, ale i dané komunity.

Dodržovat základní společenské normy komunikace – společenské chování vůči druhému (dítěti, dospělému, staršímu...), nebát se zeptat.

Umět srozumitelně vyjádřit myšlenku, formulovat otázku – odstranění obav ze slovního vyjadřování, rozvinout slovní zásobu, naučit se zacílit myšlenku, neobávat se optat, neobávat se svěřit...

Mít zájem podílet se na pozitivních změnách, které směřují k podpoře jeho zdraví, zdraví ostatních lidí a přírody – pochopit, že zdraví je hodnota hodnot v lidském životě s přesahem do ekologie, zoologie, botaniky...

Chtít rozumět okolnímu světu, tomu co vidí, slyší, hmatá, pociťuje – pochopit dění okolního světa, nebát se společenského života, najít si přiměřeného kamaráda, dokázat vyslovit nesouhlas s neadekvátním chováním vůči jeho osobě (zneužívání, domácí násilí atp.)

Příklady činností:

Dramatická cvičení, dechová cvičení, neverbální komunikace, hry zaměřené na rozvoj řeči, práce s literárními texty, s fotografiemi, obrázky, vyhledávání v encyklopediích a knihách, psychomotorické hry, smyslové hry, diskuse na dané téma = „kulatý stůl“, komunikační kruh, řešení modelových a problémových situací, grafomotorická cvičení, samostatné práce, pracovní listy, výtvarné a pracovní činnosti procvičování konkrétních dovedností, experimenty a pokusy, hledání shody a rozdílu, manipulace, uspořádání skupiny (barva, tvar, velikost, množství, početní řada), vytváření i řešení bludiště, řešení tematicky zaměřených hádanek a labyrintů, konstruování, hry na procvičování hrubé a jemné motoriky, využití IT techniky – logické myšlení, základy programování.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací záměry podle RVP, tvorba, propojení školního a třídního vzdělávacího programu-kurikula, souhrn integrovaných bloků-podtémat, rozpracovaná jednotlivá podtémata.)

Vzdělávací záměry podle RVP:

1. Oblast biologická – dítě a jeho tělo:

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

2. Oblast psychologická – dítě a jeho psychika:

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebnahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

3. Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti sociálně - kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

4. Oblast environmentální – dítě a svět:

Záměrem vzdělávacího úsilí v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

5. Oblast interpersonální – dítě a ten druhý:

Záměrem vzdělávacího úsilí v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

6.1. Propojení školního a třídního kurikula

• **Soudržnost** vzdělávacího obsahu v celé škole a **společný základ pro práci všech tříd** zajišťují podtémata-integrované bloky, z nichž učitelky odvozují tematické části-dílčí témata do svých třídních vzdělávacích programů-kurikul.

Tematické části třídního kurikula jsou spojeny se školním kurikulem prostřednictvím podtémat.

• **Podtémata** s příklady činností jsou zdrojem, z něhož jednotlivé učitelky čerpají náměty, náplň i cíle pro tematické části.

Podtémata jsou doplňována dílčími, doplňujícími projekty ekologické, dopravní, multikulturní výchovy projektu pro předškoláky, které učitelky podle potřeby zařazují do třídních kurikul.

• **Tematické části** do podtémat školního kurikula vstupují střídavě, v průběhu roku několikrát a opakovaně. Při pojmenování tematických částí užívat činnou formu (se slovesem), vyloučit statickou, která nemá vypovídající charakter.

• **„Přeskakování“ z podtématu do podtématu** prostřednictvím tematických částí způsobuje pružnost a dynamiku při naplňování kompetencí, které jsou k nim vztaženy. Jejich uspořádání není dáno časem, ale obsahem.

- Teprve v tematických částech dochází k námětovému zpřesnění a ke konkretizaci dílčích cílů a činností, protože učitelky budou reagovat na skutečné situace a potřeby dětí.
- **Tematické části jsou vytvářeny postupně a aktuálně**, proto je potřeba nejdříve si uvědomit smysl příslušné tematické části.
 - Rozmyslet si, co při její realizaci chceme primárně sledovat a čeho dosáhnout.
 - Z toho vyrozumíme, v rámci kterého podtématu bude tematická část realizována.
 - Vybereme z něho kompetence konkretizované do dílčích cílů odpovídající obsahu dané tematické části.
 Hodně zde napoví propojení kompetencí s dílčími cíli, dokonce i s ukazateli dosaženého vzdělání, neboť dávají velmi konkrétní představu toho, čeho chceme u dětí dosáhnout.
 - Nejdůležitější v této fázi je, aby obsah a cíle, které zařazujeme, aby byly v souladu, a mířily co nejvíce k tomu, co chceme u dětí rozvíjet.
 - Každá z činností přináší dětem poznatky, rozvíjí je či upevňuje.

Pravidla při tvorbě tematických částí třídního kurikula

1. **Kompetence dítěte** předškolního věku jsou definovány jako soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů, hodnot. Učitelky je rozepisují v tematické části.
2. **Dílčí cíle** (*čeho chci dosáhnout*) vztahující se k jednotlivým tematickým částem učitelky rozepisují v tematických částech. *Zapisují se slovesem v infinitivu v nedokonavém vidu.* S dílčími cíli seznamujeme rodiče v takové formě, aby rodiče vyrozuměli „proč to děláme“. Dílčí cíle vyjadřují, co by měl pedagog v průběhu předškolního vzdělávání sledovat, co by měl u dítěte podporovat. Jsou součástí každé tematické části.
3. **Vzdělávací nabídky** v konkretizovaných činnostech *vyjadřujeme podstatným jménem*, rozepisujeme je v tematické části a seznamujeme s nimi rodiče. Ve školním kurikulu jsou činnosti-vzdělávací nabídka uvedeny u podtémat v obecné rovině.
 Pro provázanost a zastupitelnost učitelek, učitelky zvolené didaktické, pohybové, sluchové hry nebo slova básniček a písniček vztahující se k tematické části, nejsou-li notoricky známé, zapisují buď přímo jako součást třídního kurikula nebo napíší odkaz na metodický materiál.
4. **Oblasti** jsou rozepsány ve školním kurikulu. Učitelky o nich mají povědomost a ve třídním kurikulu mohou podle svého uvážení u činnostech a dílčích cílech libovolným způsobem označit jakých oblastí se týkají. Jsou adresovány učitelce. Nejsou přímo prakticky použitelné, je to členění pomocné, orientační.
5. **Ukazatele dosažených cílů** by učitelka měla dobře znát a využívat je jako svou pomůcku pro evaluaci třídního kurikula. Jsou zachyceny v doplňujícím a rozšiřujícím materiálu o evaluaci a jsou adresovány učitelce a není bezpodmínečně nutné s nimi seznamovat rodiče.
6. **Rizika ohrožující dosažení cílů** jsou zachycena v doplňujícím a rozšiřujícím materiálu o evaluaci. Jsou adresovány učitelce a ta je vede v patrnosti.
7. O **kompetencích dospělého člověka** mají učitelky povědomost a nikde je písemně nezachycují. Jsou adresovány učitelce.

Písemně zpracovaná tematická část obsahuje:

- název podtématu a jeho sdružující hledisko
- název tematické části v činné podobě
- myšlenkovou mapu
- kompetence dítěte
- dílčí cíle
- konkretizované činnosti

Tematické části jsou zpřístupněny rodičům v šatně dětí, po jejich ukončení se evaluované ukládají u ředitelky.

Obsah TVP

Třídní vzdělávací program vychází ze ŠVP, ale učitelka vybírá a upravuje témata, náměty nebo celé bloky ze ŠVP ve vztahu ke konkrétní třídě a potřebám dětí. Není dopředu uceleně zpracovaný (jako ŠVP), ale je to otevřený pracovní plán učitelek z dané třídy, který je připravovaný a postupně dotvářený. Vychází z vyhodnocení podmínek dětské skupiny a zaměřuje se na konkrétní cíle a činnosti ve vzdělávací nabídce, realizované v integrovaném bloku. Tematické části postupně připravují, promýšlejí a konkrétně si volí vhodné činnosti, které jim pomohou zajistit zájem a aktivitu dětí a naplnit tak vzdělávací cíle.

*charakteristika třídy

*seznam dětí

*školní téma a podtéma

*plánované akce – seznam

*propojení školního a třídního kurikula

*obecná třídní témata (jen názvy) – každoročně opakující se témata- svátky, zahájení a ukončení školního roku se vzdělávacím záměrem, popř. myšlenkou mapou

*tabulka s uskutečněnými tematickými částmi podle hledisek

*uskutečněné tematické části s hodnocení

*projekty

6.2 SOUHRN INTEGROVANÝCH BLOKŮ (podtémat):

ŠKOLNÍ TÉMA:

OTEVÍRÁME VRÁTKA DO ŽIVOTA

Školní téma je na nejvyšší úrovni tematického celku, které v sobě nese nejobecnější cíle vyjadřující hlavní záměry a orientaci školy.

ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL: Chceme být zdraví, aneb kdo se směje, nepotřebuje doktora.

AKTIVITA: Děláme svět lepší, aneb i já mohu pomoci.

PŘÍRODA: Objevujeme svět pro život, aneb umím se dívat kolem sebe.

IDENTITA: Poznáváme sami sebe, aneb vím, kam patřím.

SPOLEČENSTVÍ: Spolu nám je dobře, aneb nejsem na světě sám.

Pojmy z podtémat zdravý životní styl, aktivita, příroda, identita, společenství jsou sice jistým zjednodušeným vyjádřením složitých vztahů, jsou však klíčové pro strukturování vzdělávacího obsahu. Vymezují učební nabídku, každý z jiných pozic, se zaměřením na různé cíle. Tato hlediska umožňují sdružit vzdělávací nabídku do větších obecných celků - podtémat. Tyto celky umožňují určit, čeho se týkají, přiřazují se k nim obsahově související kompetence s dílčími cíli.

Podtémata představují rovinu, která zajišťuje soudržnost vzdělávacího obsahu v celé škole a tvoří společný základ pro práci všech tříd, které z něho odvozují tematické části do svých třídních vzdělávacích programů.

Souboru podtémat s přidělenými kompetencemi je zdrojem, z něhož jednotlivé třídy čerpají náměty, náplně i cíle pro tematické části. Klademe důraz na důležitost na dostatečně na široký a otevřený prostor, neboť zde je pak možno reagovat na skutečné situace a potřeby dětí.

Ke každé klíčové kompetenci se vztahuje šest až devět z ní vyvozených cílových kompetencí dítěte. U dětí předškolního věku představují směr, tendenci, příslib budoucí kompetence. Tyto kompetence obsahují pět oblastí a podoblastí a jsou v kompetencích označeny geometrickou značkou

Tyto interakční oblasti jsou nazvány biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

6.3 BLOK: Chceme být zdraví, aneb kdo se směje, nepotřebuje doktora. zdravý životní styl

Blok Chceme být zdraví, je vzhledem ke vzdělávacím oblastem průřezový s tím, že převažuje oblast biologická (dítě a jeho tělo) a oblast psychologická (dítě a jeho psychika).

Oblast biologická – dítě a jeho tělo:

Hlavním úkolem je, aby se dítě v předškolním věku dobře identifikovalo se svým tělem, mělo představu o jeho skladbě a funkcích, odlišovalo stav zdraví a nemoci, umělo pečovat o biologické potřeby kulturním způsobem (osobní hygiena, sebeobsluha), prospívalo svému tělu aktivním pohybem, přijímalo zdravě komponovanou stavu (výživa) a neohrožovalo svoje zdraví a život riskantními aktivitami.

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika:

Hlavním úkolem je rozvíjet přirozené vývojové předpoklady dítěte předškolního věku tak, aby poznávalo a prožívalo svět kolem sebe a vědělo si rady se sebou. To znamená podporovat jeho spontánní zvědavost, rozvíjet poznávací dovednosti a city, podporovat jeho prožívání a učit sebeovládání, podporovat sebedůvěru a učit ho sebepoznání a sebehodnocení.

Blok Chceme být zdraví se oblasti interpersonální (dítě a ten druhý), oblasti sociokulturní (dítě a společnost) a oblasti environmentální (dítě a svět) dotýká krajově.

Záměry a cíle tohoto bloku jsou (co pedagog u dítěte podporuje):

- podporovat jeho fyzickou pohodu
- zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu
- podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností
- učit je sebeobslužným dovednostem
- vést je k zdravým životním návykům a postojům
- podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte
- rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle
- rozvoj jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření
- stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností
- povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Příklady vzdělávací nabídky (co pedagog dítěti nabízí):

Prostřednictvím situací, plánovaných činností a na základě prožitků si dítě osvojuje zdravé životní návyky.

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových
- činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislosti
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Příklady očekávaných výstupů-kompetencí (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*):

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, vším si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními a dramatickými apod.)
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- při setkáních s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, učí se je hájit a respektovat, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6.4 Blok: Děláme svět lepší aneb i já mohu pomoci. **aktivita**

Blok Děláme svět lepší, je vzhledem ke vzdělávacím oblastem průřezový s tím, že převažuje oblast sociokulturní (dítě a společnost) a oblasti environmentální (dítě a svět).

Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

Hlavním úkolem je připravovat dítě na budoucí sociální role v soukromém, pracovním i veřejném životě, na dodržování práv a povinností, respektování pravidel chování, na přijetí společenských, kulturních a etických hodnot.

Oblast environmentální – dítě a svět:

Hlavním úkolem je přispět k tomu, aby dítě předškolního věku pochopilo, že prostředí je všechno kolem nás, lidé, společnost i příroda.

Blok Děláme svět lepší, se oblasti biologické (dítě a jeho tělo), oblasti psychologické (dítě a jeho psychika) a oblasti interpersonální (dítě a ten druhý) dotýká krajově.

Záměry a cíle tohoto bloku jsou (*co pedagog u dítěte podporuje*):

- uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními
- uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění
- pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje
- umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí

- založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí (počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu)

- vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí.

Příklady vzdělávací nabídky (co pedagog dítěti nabízí):

Prostřednictvím vzniklých situací, plánovaných činností a na základě prožitků a se dítě učí nebýt lhostejný vůči problémům kolem sebe a uvědomovat si, že svět nepřetvářet.

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí.
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se, dítě běžně setkává
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

Příklady očekávaných výstupů-kompetencí (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, vším si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními a dramatickými apod.)
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- chápe, že nespravedlnost, ubližování a ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí. Vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem, zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

6.5 Blok: Spolu je nám dobře, aneb nejsem na světě sám.

Společenství

Blok Spolu je nám dobře, je vzhledem ke vzdělávacím oblastem průřezový s tím, že převažuje oblast interpersonální (dítě a ten druhý) a oblast sociokulturní (dítě a společnost).

Oblast interpersonální – dítě a ten druhý:

V období, kdy dítě navštěvuje mateřskou školu, projde jeho já dvěma stádii. Nejdříve mu pomáháme, aby se identifikovalo se sebou samým, a pak přikračujeme k pojetí svého já ve vztahu k já druhého (dítě a jeho psychika) a oblasti environmentální (dítě a svět) se dotýká okrajově.

Záměry a cíle tohoto bloku jsou (co pedagog u dítěte podporuje):

- podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému,
- posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci
- zajišťovat pohodu těchto vztahů.
- uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními,
- uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění,
- pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje
- umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Příklady vzdělávací nabídky (co pedagog dítěti nabízí):

Prostřednictvím situací, plánovaných činností a na základě prožitků se děti učí komunikovat a spolupracovat se svým okolím, vytvářet si kulturně estetický vztah k životu.

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává.

Příklady očekávaných výstupů-kompetencí (co dítě na konci předškolního období

zpravidla dokáže):

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními a dramatickými apod.)
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k práci přistupuje odpovědně
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu

6.6 Blok: Poznáváme sami sebe, aneb vím, kam patřím.

Identita

Blok Poznáváme sami sebe, je vzhledem ke vzdělávacím oblastem průřezový s tím, že v něm převažuje oblast biologická (dítě a jeho tělo) a oblast psychologická (dítě a jeho psychika).

Oblast biologická – dítě a jeho tělo:

Hlavním úkolem je, aby se dítě v předškolním věku dobře identifikovalo se svým tělem, mělo představu o jeho skladbě a funkcích, odlišovalo stav zdraví a nemoci, umělo pečovat o biologické potřeby kulturním způsobem (osobní hygiena, sebeobsluha), prospívalo svému tělu aktivním pohybem, přijímalo zdravě komponovanou stavu (výživa) a neohrožovalo svoje zdraví a život riskantními aktivitami

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika:

Hlavním úkolem je rozvíjet přirozené vývojové předpoklady dítěte předškolního věku tak, aby poznávalo a prožívalo svět kolem sebe a vědělo si rady se sebou. To znamená podporovat jeho spontánní zvědavost, rozvíjet poznávací dovednosti a city, podporovat jeho prožívání a učit sebeovládání, podporovat sebedůvěru a učit ho sebepoznání a sebehodnocení.

Blok Poznáváme sami sebe se oblastí interpersonální (dítě a ten druhý), oblastí sociokulturní (dítě a společnost) a oblastí environmentální (dítě a svět) se dotýká okrajově.

Záměry a cíle tohoto bloku jsou (co pedagog u dítěte podporuje):

- stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte,
- podporovat jeho fyzickou pohodu,
- zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu,
- podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností,
- vést je k zdravým životním návykům a postojům.
- podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte,
- rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle,
- rozvoj jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření,
- stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností
- povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Příklady vzdělávací nabídky (co pedagog dítěti nabízí):

Prostřednictvím situací, plánovaných činností a na základě prožitků se dítě učí poznávat samo sebe a připravovat se na budoucí role.

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti, hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a j jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Příklady očekávaných výstupů-kompetencí (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními a dramatickými apod.)
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu

6.7 Blok Objevujeme svět pro život aneb umím se dívat kolem sebe. příroda

Blok Objevujeme svět pro život, je vzhledem ke vzdělávacím oblastem průřezový, s tím, že převažuje oblast sociokulturní (dítě a společnost) a oblast environmentální (dítě a svět).

Oblast sociálně kulturní – dítě a společnost:

Hlavním úkolem je připravovat dítě na budoucí sociální role v soukromém, pracovním i veřejném životě, na dodržování práv a povinností, respektování pravidel chování, na přijetí společenských, kulturních a etických hodnot.

Oblast environmentální – dítě a svět:

Hlavním úkolem je přispět k tomu, aby dítě předškolního věku pochopilo, že prostředí je všechno kolem nás, lidé, společnost i příroda.

Blok Objevujeme svět pro život se oblasti biologické (dítě a jeho tělo), oblasti psychologické (dítě a jeho psychika) a oblasti interpersonální (dítě a ten druhý) dotýká okrajově.

Záměry a cíle tohoto bloku jsou (co pedagog u dítěte podporuje):

- uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními,
- uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění,
- pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje
- umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.
- založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu
- vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Příklady vzdělávací nabídky (co pedagog dítěti nabízí):

Prostřednictvím vzniklých situací, plánovaných činností a na základě prožitků a se dítě učí okolnímu světu, živé a neživé přírodě a tyto poznatky využívat.

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Příklady očekávaných výstupů-kompetencí (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všim si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

(Hodnocení, vnitřní evaluace, vnější evaluace)

7.1 HODNOCENÍ

Řídíme se tím, že:

- hodnocení je činnost přirozená, většinou neplánovaná, spontánní,
 - hodnocení je činnost vztahující se ke konkrétnímu subjektu, objektu,
 - hodnocení je činnost v pedagogické praxi převážně se vztahující k dítěti, k pedagogickým a provozním pracovnícům,
 - hodnocení, mimo jiné, plní významnou funkci motivační.
-
- hodnocení provádíme průběžně, téměř neustále,
 - hodnotíme i bezděčně v každém okamžiku.

KDO bude hodnotit - pedagog, vedoucí učitelky, ředitelka.

CO, KOHO budeme hodnotit - denní pedagogickou činnost, dítě, pedagoga, ostatní zaměstnance.

Hodnocení dítěte

Z konkrétních projevů, postojů a jednání dítěte učitelka usuzuje, jak se dítě mění a zda a jak se přibližuje ke kompetencím šestiletého dítěte.

Při hodnocení dětí dávat pozor na to, abychom neporovnávali výkony dětí mezi sebou (nenálepkovali dítě). Srovnávat můžeme jen pokrok nebo výkony dítěte samého. Každé dítě chce být úspěšné, jinak ztrácí sebedůvěru.

Používat nehodnotící zpětnou vazbu, což je nepřímý popis, komentář nebo vyjádření pocitu, **bez zařazování a kategorizace.**

Vyhýbat se zevšeobecnujícím, nic neříkajícím označením hodný, šikovný, zlobivý atp.

Všeobecná pochvala je nebezpečná tím, že motivuje děti, aby získaly ji samu, nebo aby se zalíbily, ne tedy, aby se něco naučily, zvládly, dokázaly.

K sledování vývoje dítěte používáme jednotné záznamové archy z metodického materiálu VÚP pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV.

Přehled osobnostních charakteristik dítěte:

Při těchto záznamech budou učitelky využívat **pro všechny děti přílohu č. 1** metodického materiálu VÚP Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV.

První záznam, alespoň část, pořídí co nejdříve po nástupu dítěte. Četnost záznamů závisí na individuální potřebě. Není nutné zachovávat pravidelné intervaly, ale spíše průběžně doplňovat záznam.

Přehled individuálního rozvoje a učení dítěte:

Při těchto záznamech budou učitelky využívat **pro všechny děti přílohu č. 3** metodického materiálu VÚP Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV.

Používat záznam pro vstupní, průběžnou i výstupní diagnostiku. Záznam je k dispozici po celou dobu, kdy předškolní vzdělávání dítěte probíhá.

Četnost záznamů lze volit u jednotlivých dětí různě. Zcela postačuje v průměru dvakrát během roku, četnější záznamy již posun a vzdělávací pokroky dítěte dobře nezachytí.

Data této přílohy lze zaznamenávat v elektronické podobě.

Záznamový arch dítěte v posledním roce předškolního vzdělávání:

Při těchto záznamech budou učitelky využívat pro děti, které **nastoupily až v posledním roce** předškolního vzdělávání **a pro děti s odloženou** školní docházkou přílohu č. 4 metodického materiálu VÚP Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV. Postačuje hodnocení na začátku roku a jednou během roku.

U dětí s odloženou školní docházkou mít doloženou kopii rozhodnutí ředitele základní školy o odkladu. Poskytnou-li rodiče učitelce záznam vyšetření dítěte pedagogicko psychologickou poradnou, zvláště pak odůvodnění odkladu, řídí se učitelky tímto při vypracování **individuálního plánu.**

Individuální plán bude vypracován i v případě, že u dítěte budou zjištěny odchylky ve vývoji. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků mimořádně nadaných se uskutečňuje s využitím vyrovnávacích a podpůrných opatření:

- využívání pedagogických, popř. speciálně pedagogických metod a postupů,
- poskytování individuální podpory
- využívání školských poradenských zařízení,
- individuálního vzdělávacího plánu.
- na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, jehož součástí je i navržení konkrétních podpůrných opatření,
- po projednání se zákonným zástupcem dítěte, včetně poskytnutí poučení,
- s informovaným písemným souhlasem uděleným zákonným zástupcem dítěte.

Přehled o rozvoji vybraných dovedností dítěte:

Při těchto záznamech budou učitelky využívat podle potřeby další přílohy č. 5, 6, 7, 11, metodického materiálu VÚP Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV.

Ostatní hodnocení

Denní pedagogickou činnost – co bylo přínosem, co posunulo děti dál, co se povedlo-nepovedlo a proč,...

Pedagoga – jeho kvalitu práce, nejčastěji formou hospitační činnosti ředitelky nebo vedoucích.

Ostatní zaměstnance školy – kvalitu jejich práce, nejčastěji kontrolní činnosti ředitelky nebo vedoucích.

7.2 EVALUACE

- evaluace je hodnocení efektivnosti vzdělávacího procesu, kvality školy, výsledků kteréhokoliv procesu, který jsme ovlivnili nějakou záměrnou činností.
- evaluace je systematické, pravidelné a řízené shromažďování informací a jejich analýza (řízené hodnocení) podle předem daných pravidel za účelem zpětné vazby.

Cílem evaluace je ověřit a zlepšit kvalitu předškolního vzdělávání.

Pravidla evaluace spočívají v ujasnění si

CO budeme evaluovat

KDO se bude podílet na evaluaci

JAK jakými způsoby, metodami, s jakými výstupy

KDY budeme evaluovat, v jakých časových intervalech

Metody evaluace

Rozhovor, diskuze, rozbor dokumentace, analýza programů, projektů, dotazníky, ankety, hospitace, sledování klimatu ve třídách, záznamů o dětech, odezvy rodičů, projevů dětí, odezvy od návštěvníků a partnerů atp.

Kdy budeme evaluovat

- když chceme vyřešit nějaký problém, který lze podle předem daných kritérií porovnat,
- když chceme něco určitého zjistit,
- kdykoliv je třeba, ale protože je to proces řízený, je třeba stanovit časové rozvržení evaluovaných součástí – pololetí, čtvrtletí, konec školního roku ...

Autoevaluace

Autoevaluace je proces, v němž učitelka je současně subjektem i objektem.

Autoevaluace má informační význam hlavně pro danou učitelku a nic ji v tomto smyslu nemůže nahradit. Vyhodnocování je účelné tehdy, když je záměrné, soustavné, cílevědomé, systematické a zachytitelné.

K doplnění vlastních zjištění využíváme při autoevaluaci také nepřímé prostředky, například vzájemné rozhovory učitelek, společný rozbor situací, hodnocení rodiči i samotnými dětmi, zvukové záznamy rozhovorů dětí, rozhovory dětí v kruhu, výsledky výtvarných činností atp.

Autoevaluace tématické části

cílem je zjistit, nakolik zvolené činnosti dětí vedou k naplňování dílčích cílů a zda ve svém důsledku směřují skutečně ke kompetencím, které byly v třídním programu vytyčeny.

Při posuzování vlastních postupů hodnotíme vhodnost zařazení zvolených dílčích vzdělávacích cílů a činností, vhodnost pomůcek, splnitelnost problémových úkolů, formulaci otázek atp.

Pokud má být vyhodnocování pedagogické činnosti účinné, neřeší ho povšechné, paušální hodnocení, založené na pocitu a celkovém dojmu. Je příliš široké a chybí mu struktura.

Pro posuzování výsledků pedagogické činnosti zjistitelné na dětech slouží indikátory – ukazatele dosažených cílů. Jsou pro učitelku cenným vodítkem nejen při pedagogické diagnostice dětí, ale i při průběžném ověřování účinku jejího pedagogického vedení dětí.

Autoevaluační dotazník učitelky mateřské školy

sebekriticky zhodnotit a posoudit úroveň vlastní výchovně vzdělávací práce vzhledem k podmínkám daným RVP a ŠVP.

Autoevaluační dotazník provozního zaměstnance mateřské školy

sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní práce vzhledem k podmínkám mateřské školy.

Evaluace školního vzdělávacího programu

Ředitelka, učitelky, rodiče, představitelé obce vyhodnocují naplňování školního kurikula vždy ve spojení s hodnocením školy. Realizace školního kurikula se hodnotí průběžně ve spojení s rytmem pedagogických porad. Dochází k výměně zkušeností, názorů, řešení vzniklých situací na základě života dětí ve třídě a na základě vlastního hodnocení.

Úkolem evaluace školního kurikula

je zjistit, jak jsou zmapovány, naplňovány, vytvářeny a udržovány odpovídající podmínky pro předškolní vzdělávání a v případě potřeby hledat další možnosti v tomto procesu.

Celková analýza výsledků, podmínek a funkčnosti školního kurikula, zejména vyhodnocení jak školní kurikulum pomáhá práci učitelky s dětmi ve třídě.

Evaluační dotazník učitelky podmínky VVP

- zjistit a kriticky zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy.

Evaluační dotazník provozního zaměstnance podmínky VVP

- zjistit a kriticky zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy.

Evaluační záznamy projektu Zdravá mateřská škola

Pro obhajobu zařazení do národní sítě škol podporujících zdraví vyplní všechny zaměstnankyně jednou za tři roky evaluační materiál k tomu zaměřený, který obdrží škola ze Státního zdravotního ústavu.

Indikátory dosažených cílů a rizika ohrožující dílčí cíle jsou podrobně rozepsány ve složce Evaluace, která je nedílnou součástí tohoto ŠVP.

Vnější evaluace

Vnější hodnotící procesy jsou pro nás velmi důležitou zpětnou vazbou a informací o tom, jak na danou problematiku nahlíží subjekt vně školy.

Dostává se nám ji od: rodičů, zřizovatele, České školní inspekce, různých kontrolních subjektů, široké veřejnosti.

POUŽITÁ LITERATURA A PŘÍLOHY

Při tvorbě školního vzdělávacího programu - kurikula jsme čerpali z metodických materiálů a literatury:

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Výzkumný ústav pedagogický, Praha 2004 (úplné znění k 1.září 2021)
- Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy
Výzkumný ústav pedagogický, Praha 2005
- Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV, metodika pro podporu individualizace
vzdělávání v podmínkách mateřské školy
Výzkumný ústav pedagogický, Praha 2007
- Havlíková, M. a kol.: *Zdravá mateřská škola - modelový projekt pro podporu zdraví
v mateřských školách ČR*, Praha: Portál, 1995, 2. vydání 1997,
doložka MŠMT č.j. 17147/95-24,
- Kopřiva, P.: *Naše mateřská škola na cestě ke zdraví*. Kroměříž: Spirála, 1996
- Havlíková, M. a kol.: *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*, 1. vydání,
Praha: Portál, 2000. 224 s., ISBN 80-7178-383-8
- Havlíková, M., Vencálková, E., Havlová, J., Lacinová I., Petrasová N., Šprachtová L.
a kol.: *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*, vydání 2., přeprac. a doplněné.
Praha: Portál, 2006. 224 s., ISBN 80-7367-061-5

Zákony a vyhlášky v aktuálním znění

Přílohy, ve kterých jsou podrobně rozpracované a doplněné následujících oblasti:

Ekologická výchova: projekt Život v přírodě , rozšířeno o konkrétní vzdělávací nabídku.

Dopravní výchova: projekt Procházka dopravní výchovou, rozšířeno o konkrétní vzdělávací nabídku, pracovní listy a notové záznamy písniček.

Multikulturní výchova: projekt Všichni spolu, rozšířeno o konkrétní vzdělávací nabídku.

Příprava předškoláků na základní školu: Projekt Předškolákův rok, rozšířeno o konkrétní vzdělávací nabídku.

Řízení školy: rozšířeno o metodiku hospitační činnosti, včetně záznamového archu.

Motivace a vedení lidí: rozšířeno o celé znění vnitřní směrnice k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, pokyn ředitelky k samostudiu,

Evaluační: rozšířeno o indikátory dosažených cílů, rizika ohrožující dílčí cíle, záznamové archy.

Další přílohy

- Školní programy a prováděcí plány jednotlivých vzdělávacích míst
- Řády školy – organizační řád, školní řád, provozní řády
- Vlastní hodnocení školy